POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XLV. évf. 5. szám (45. Jg. Nr. 5)

Az európai magyar katolikusok lapja

2013. május

KRISZTUS FELTÁMADÁSA A MI ERŐNK

Ferenc pápa a Szent Péter téren tartott szerdai általános kihallgatásokon folytatja az elődje, XVI. Benedek által megkezdett, a Hit évének szentelt katekézissorozatot. Április 3-án, a húsvét utáni első alkalommal több mint harmincezer zarándokhoz szólva Ferenc pápa a Hiszekegy szavaiból indult ki.

„Harmadnapra feltámadt az Írások szerint.” Ez az az esemény, amelyet most ünnepelünk, vagyis Jézus feltámadása, a keresztény üzenet középpontja. Szent Pál a Korintusiakhoz írt első levelében így ír: „Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt bűneinkért, az Írások szerint, eltemették és harmadnap feltámadt, az Írások szerint. Megjelent Péternek, majd a tizenkettőnek” (1Kor 15,3–5). Ez a rövid hitvallás a húsvéti misztériumot hirdeti, és a feltámadt Krisztus megjelenéséről tanúskodik. „Jézus halála és feltámadása reménynyük éltető szívét jelenti” – hangoztatta Ferenc pápa.

Tanítását folytatva, Pál apostol szavaira utalva kifejtette, hogy ha Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a hit, mert még mindig bűneinkben vagyunk (vö. 1Kor 15,17). Sajnos számos alkalommal előfordult, hogy a Jézus feltámadásába vetett hitet egyesek el akarták homályosítani, sőt az emberekben is kételyek merültek fel. Viszont csakis a feltámadás az, amely megnyitja szívünket, amely a valódi nagy reményre utat mutat életünk és világunk számára Isten végtelen jövője, a teljes boldogság felé, a bizonyosság irányába, hogy győzedelmeskedni lehet a rossz, a bűn, a halál felett. Ez segít a mindennapok bizalommal teli megélésében, hogy bátorsággal és elkötelezettséggel nézzünk szembe feladatainkkal. Krisztus feltámadása megvilágosítja mindennapjaink valóságát! Krisztus feltámadása a mi erőnk! – mondta a Szentatya.

Ezt követően a hit átadásának módjaira tért ki tanításában Ferenc pápa. Hangsúlyozta a tanúságtétel jelentőségét, amiről az evangéliumokban is olvashatunk. Jézus feltámadásának első tanúi a nők voltak, akik az üres sírra találtak. Hittek az angyal szavaiban, aki hírül hozta Jézus feltámadását, és továbbadták az örömhírt. Annak öröme, hogy Jézus él, reménnyel tölti el a szíveket, és ezt nem lehet önmagunknak megtartani. Legyen bátorságunk ahhoz, hogy mi is továbbadjuk a feltámadás örömhírét mindennapi életünkben – buzdította Ferenc pápa a híveket. Krisztus feltámadása a legnagyobb kincsünk, amelyet másokkal is meg kell osztanunk!

A Szentatya hangsúlyozta, hogy az evangéliumokban a nőknek nagyon fontos szerepük van. Jézus születésének első tanúi a pásztorok, akik alázatos, egyszerű emberek voltak. A feltámadás tanúi pedig a nők, amiből küldetésük is születik. A nők feladata, hogy tanúságot tegyenek gyermekeik, unokáik előtt a feltámadt és köztünk élő Jézusról.

(Folytatás a 6. oldalon)

Szent József a gyermek Jézussal

Kátai Mihály festménye – egri szeminárium

SZENT JÓZSEF, A MUNKÁS

József keze munkájával szerezte meg a megélhetéséhez szükségeseket. Justinus vértanú még élő hagyományra utalt, amikor azt írta, hogy József „kerekeket és igákat” készített – minden más dolog mellett, amit egy ácsnak kellett készítenie. József csak máról holnapra tudta biztosítani a szükségeseket. Nem volt sem szociális, sem betegbiztosítás, és még szakszervezeti védelem sem. Az ő állapota egy alapjában bizonytalan helyzetű munkás helyzete volt, ami abban tudta segíteni őt, hogy gondolatait az isteni Gondviselésre irányítsa.

Józsefnek keményen kellett dolgoznia. Ez állt fiára is, aki a szakmát nyilvánvalóan atyjától tanulta. A munka erkölcsi kötelesség volt Ábrahám gyermekei számára. (…)

Ezek a széles távlatok állnak a modern pápák ismételt hivatkozásai mögött, amelyeket Szent Józsefre mint a munkások példaképére tettek. Az isteni Gondviselés megmentette őt attól, hogy nyomorogjon, ahogyan számtalan ember akkor is és még ma is. A Megváltó nevelőatyjának nem kellett rabszolgának lennie, bár szegénynek igen. De ugyanaz az isteni Gondviselés mentette meg az illúzióktól is, amelyek annyira uralkodnak a vég nélküli forradalmak modern korában is, vagyis hogy a fennálló viszonyok heves megdöntése fog általános javulást hozni. „Ha a szegény bölcsen óhajt cselekedni – óvott XIII. Leó –, ne higgyen a lázító emberek ígéreteinek.” (…)

Szent József a munkások példaképe olyan értelemben, amely messze meghaladja a természetes távlatokat. Az Egyház, hogy bevésse Szent Józsefnek ezt a státusát a hívők értelmébe, a legerősebb eszközeit használta egy ünnep elrendelésével. Május első napja, amelyen egykor az ateista szocializmus ünnepelte önmagát, most Szent Józsefnek, a munkásnak az ünnepe. Munkás minősége valóban időtálló.

(Jáki Szaniszló)

„NE HIGGYÜK EL A GONOSZNAK, HOGY NEM TEHETÜNK SEMMIT!”

Róma püspöke megkezdte péteri szolgálatát

Szent József ünnepén a Szent Péter-bazilika előtt bemutatott szentmisével kezdte meg péteri szolgálatát Ferenc pápa. A szertartás az apostolfejedelem sírjánál kezdődött, a bazilika középpontjában, a központi oltár alatt, majd a téren folytatódott, amely a hagyomány szerint az első pápa vértanúságának a színhelye – itt terült el ugyanis Néró cirkusza. A szentmise tehát Szent Péter sírja és vértanúságának helye között került bemutatásra.

Egyháztörténeti jelentőségű pillanat

A mise kezdete előtt a pápa vállára helyezték a palliumot, és a bíborosi kollégium dékánja átadta Ferenc pápának a gyűrűt, melyen Szent Péter látható a kulcsokkal. Az aranyozott ezüstből készült gyűrű nem egy új, hanem egy VI. Pál pápának készített terv alapján valósult meg. Ezt követően a bíborosi kollégium hat tagja a testület nevében lerótta tiszteletét az új pápa előtt, és engedelmességet fogadott neki. A péteri szolgálat kezdetének jelképes rítusai után következett a szentmise – Ferenc pápával 180 bíboros, pátriárka, nagyérsek koncelebrált, közöttük Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöke.

Szent József ünnepén Ferenc pápa homíliájában arról beszélt, hogy József – aki őrizni és oltalmazni volt hivatott Jézust és Máriát – alázatosan, csendesen, ugyanakkor teljes hűséggel látta el ezt a szolgálatát akkor is, amikor nem értett mindent. Folyamatosan Istenre figyelt, fürkészte a jeleit, készségesen vállalta, hogy nem saját, hanem Isten tervét valósítja meg. „Őrizzük meg Krisztust az életünkben, hogy megőrizzünk másokat, megőrizzük a teremtett világot!” – figyelmeztetett. Majd kiterjesztette ezt a felelősséget, amely nem csupán a keresztények, hanem minden ember felelőssége. Megőrizni a teremtett világot, ahogyan Assisi Szent Ferenc tette, azt jelenti, tisztelni Isten minden teremtményét és a környezetet, amelyben élünk.

De ahhoz, hogy másokra vigyázhassunk, saját magunkat is gondoznunk kell! Őrködnünk kell érzelmeinken, szívünkön, mert onnan indulnak ki a jó és a rossz szándékok: azok, amelyek építenek és azok, amelyek pusztítanak. Ne féljünk a jóságtól, a gyengédségtől! A gondoskodás, az őrködés mások felett jóságot igényel, azt kéri, hogy a jóságot gyengédséggel éljük meg – hangsúlyozta a pápa.

Aztán elmondta: Szent József ünnepével együtt ünnepeljük Róma új püspöke, Péter utóda szolgálatának kezdetét.

(Folytatás a 3. oldalon)

JELTELEN SÍRBA HANTOLTÁK

A magyar szaléziak első boldogja, Sándor István

Ferenc pápa a nagyhéten fogadta Angelo Amato szalézi érseket, a Szenttéavatási Ügyek Kongregációjának prefektusát, és engedélyezte 63 új boldog dekrétumának kihirdetését. Közöttük van az is, amely elismeri Sándor István szalézi testvér vértanúságát, akit 1953. június 8-án végeztek ki.

A magyarországi jelenlétük századik évfordulóját ünneplő Don Bosco Szaléziak első boldogjukat tisztelhetik a sztálinista egyházüldözés áldozatául esett Sándor Istvánban, akit az Egyház a boldogok sorába emel.

Sándor István Szolnokon született 1914-ben. 1931-ben a fémipari szakiskola elvégzése után vasesztergályosként helyezkedett el. 1936-ban belépett a szalézi rendbe mint laikus testvér. 1940–49-ig nyomdászként dolgozott a rend rákospalotai nyomdájában. Közben 1941–45 között kisebb megszakításokkal híradós katonaként szolgált a hadseregben. 1946-tól munkásfiatalokból álló közösséget vezetett a rákospalotai KIOE-ben (Katolikus Ifjúmunkások Országos Egyesülete).

Sándor István lakhelye, s működésének fő színhelye a Clarisseum volt. Az Ybl Miklós által tervezett épület az Újpestet Rákospalotával összekötő közúti felüljáró mellett áll. Itt volt 1950 tavaszáig a szalézi rendház és a legszegényebb családok iskolás gyermekeit befogadó fiúnevelő intézet, amelyhez annak idején nagy park, egy cserkészotthonként szolgáló ház, egy nyomda és több más épület tartozott.

A nyomda és az oratórium mellett 1949-ben Sándor István ellátta a sekrestyési feladatokat is. Szoros kapcsolatot tartott fenn a kék ávósokhoz katonai szolgálatra behívott munkásfiatalokkal.

(Folytatás a 3. oldalon)

HITÜNK KÉRDÉSEI

A sátán szerepe az üdvtörténetben

A Hit évében fölvonulnak előttünk a kinyilatkoztatás titkai. Van-e keresztény hitünknek mindehhez garanciája? – Nem is akármilyen. Az, hogy a kinyilatkoztatás misztériumai a történelem realitásába vannak beiktatva az Ó- és Újszövetséggel és az Egyház történetével. S az, hogy ezek a hittitkok olyan belső logikával és következetesen állnak össze, mint egy Leonardo-festmény színei, formái. Aztán a csodák sokasága! És a szavahihető tanúk végeláthatatlan sora. S mindehhez a ragyogó elmék, filozófusok és teológusok, lelki emberek hatalmas száma, akik életükkel és gondolataikkal tanúskodnak a kinyilatkoztatás hitelességéről.

Hitünknek a kinyilatkoztatásra alapozott üzenetei között ott van a pokol is, a bukott angyalokkal. Erre szintén reflektálnunk kell, újra és újra. Mik azok a lényeges mozzanatok, amelyek a „gonoszság misztériumának" megfejtéséhez kellő támpontot adnak?

1. Először az, hogy hitvallásunk szerint Isten nemcsak láthatókat, de láthatatlanokat is teremtett. Amit hozzá kell tenni, az, hogy a láthatatlanok birodalma sokkal hatalmasabb a láthatóknál. Bármilyen szédítően nagy az Univerzum, nem meríti ki a teremtett valóságot. Ma már rangos kozmofizikusok vannak, akik tizenegy dimenziós Világegyetemmel számolnak. S ennek ránk eső szeletében is csak tapogatózik a csillagászat, a mindig újabb rejtélyek megoldását keresve.

2. Az értelmes teremtmények nem merülnek ki az emberrel. Azt már a merőben evilági tudomány is szenvedélyesen kutatja, hogy vannak-e más értelmes lények a Világegyetemben. Az ufó-hívők tábora ezt komolyan veszi. Azt ellenben kevesen kérdezik meg, hogy milyen lényei lehetnek az említett láthatatlan létdimenzióknak. Konkrétabb választ viszont csak a kinyilatkoztatástól várhatunk. S meg is kaptuk a megdicsőült és a bukott angyalokról szóló üzenettel. Van tehát túlvilág. Van üdvözült létforma, és van kárhozat – vegyük komolyan a Bibliában „Isten szavát". Mert nincs más forrásunk. S az alternatívák csak vak hitet, hiszékenységet követelnének tőlünk.

3. A kinyilatkoztatás üzenetében alapvető fontosságú, hogy ezt a dimenzióink fölötti létformát ki kell érdemelni. Nemcsak az embernek, ha hisz a beteljesült üdvösségben, hanem a túlvilág szellemi lényeinek is, akiket angyaloknak nevezünk. A próbatételnek tehát minden értelmes teremtmény alá van vetve, a maga szintjén. Kultúránk számos területén ma is alkalmazunk ilyeneket. Elég a sportot említeni. De mi lehetett az angyalok próbatétele? Az intelligenciatesztek vagy a vizsgák is próbák, és egészen természetesnek vesszük, hogy ezeket a különböző fokozatú értelmi szintekhez szabjuk, bár akadnak kivételes gyermek-zsenik is. S a teológiában éppúgy, mint egyes evilági tudományokban vannak kérdések, amelyekre a választ az összképből „ki lehet számítani".

4. A teremtett szellemi lények próbatétele is létformájukhoz igazodott. Tehát nem érzéki jellegű volt, ahogyan – bár csak részben – az embernél. Ez kiszámítható. Az a különleges „feladvány" pedig, amit kaphattak, létfokukhoz méltóan valóban próbára tehette őket. S biztosan megállapítható, hogy ez a próba nem Teremtőjük létének elfogadása vagy elutasítása lehetett. A kivételesen magas intelligenciaszinttel ez nem férne össze. Kiváló teológusok egész sorának nagyjából egybehangzó véleménye az, hogy az üdvözült létformából kizárt angyalok olyan próbatételen bukhattak el, amely a szellemi embernek is a főbűne. Ez pedig a gőg, a sértett önérzet, ami a létalázat ellentéte. Ha tehát nem Isten létének tagadása volt bukásuk oka – ez biztosra vehető –, akkor csak Isten akaratával, tervével kapcsolatos magatartásuk lehetett az ok – amint ez a Szentírásból, elsősorban a Jelenések könyvéből és Jézus megkísértéséből jól kiolvasható. Isten megváltó tervének sajátos módja késztethette ellentmondásra őket: az Ige megtestesülése, az, hogy „emberré lett", s hozzá még Mária mint – előrelátva – a „mennyország Királynője"…

5. A bukott angyalok gőgje ezt a próbát nem állta ki. Hiszen nagyon hasonló emberi analógiáink vannak hozzá. A számos példa közül csupán azt az egyetemi tanárt említem, aki rendszeresen járt a templomba, de csak kiemelt rangú igehirdetőt volt hajlandó meghallgatni, mondjuk Prohászka Ottokárt. Amikor váratlanul és kényszerűségből egy kevéssé rangos fiatal papnak kellett a szószékre lépnie a neves hitszónok helyett, a gőgös professzor a beszéd alatt csendben kiment a templomból, majd a beszéd után visszajött. Pedig a fiatal pap is ugyanazt az igét hirdette. – Tökéletesen beleillik tehát a képbe a bukott angyalok esetében a sértett önérzet, a gőg reagálása a próbatételre. Elég idézni a Bibliából, hogy milyen ellentétben van a gonoszlélek Máriával (vö. *„Ellenkezést vetek közötted és az Asszony között"),* és hogy mekkora erőfeszítést tesz a sátán Jézus megkísértésére (amely az evangélium szerint többször is megtörtént!). Az Igen és a Nem szellemi ütközete ez az üdvösség horizontján.

6. A sátán mégis megkapja a csábítás szabadságát a világban. Korlátozva ugyan, de megkapja. Mi lehet ennek a magyarázata? Még *A Katolikus Egyház katekizmusa* is „nagy titoknak" mondja, hogy „miért engedi meg Isten a sátán tevékenységét" (91. o.). A teremtmény szabadságának misztériuma ez. Esendő emberi hasonlattal azt mondhatnánk: a mindenható Isten lehetőséget ad „az ellenzéknek" is, hogy a maga természetének megfelelő szerepet kapjon az üdvösség nagyszabású misztériumdrámájában. Ezzel az emberi próbatételnek is asszisztense.

7. Mi lehet a sátán hatásköre az üdvösség történetében? A csábító szerepe – ezt tudjuk. De azt is föl kell ismernünk, hogy a sátán sohasem irányíthatja az üdvösség történetét. Nem tud oda hatni, hogy Isten üdvözítő tervét érvényesülésében megakadályozza. Sokan úgy képzelik, hogy a világ a sátán hatalma alatt áll, hogy ő a világ tényleges ura. Gondolatokat sugallhat, indulatokat gerjeszthet, érzéseket szíthat – de Isten akaratát nem tudja keresztezni. Nagyon torz volna az a kép, ha Isten tervét céljához közelítő repülőgéphez hasonlítanánk, a sátánt pedig a repülőgépet eltérítő terroristának képzelnénk.

8. Kereszténynek lenni ebből a szempontból azt jelenti: fölismerem, mit jelent az üdvösségtörténet nagyszabású drámája, és abban mi az én szerepem. S ehhez kell a megkülönböztetés karizmája. A színjátékban ugyanis különböző sugallatok jönnek felém. S éreznem kell, kitől érkezik a sugallat. Emberek által, vagy magasabb szellemi erők révén? S a jóra vagy a rosszra irányít-e döntéseimben? Azt is tudnom kell, hogy ha elrontom a szerepem, ha rosszul játszom, ennek felelősségét nem háríthatom át a Kísértőre. A világban megtapasztalt rossz rettenete, a Gonoszság hatalma az emberek által árad el a történelemben. Azok által, akik Isten akarata helyett a sátán sugallatára hallgatva mondják ki döntéseikkel: „Legyen meg a saját akaratom, Isten akarata ellenére is!" A tét azonban az üdvösség vagy a kárhozat, gyakran már itt, a Földön.

Boda László

A magyar Szent Korona hiteles másolatának fogadása Stuttgartban

2013. június 7–8.

A Stuttgarti Magyar Katolikus Egyházközség szervezésében, a Stuttgarti Magyarok Szövetsége közreműködésével, a nyugati magyarság körében első alkalommal

Helyszín: Bruder Klaus-plébániatemplom és közösségi ház

„Szentnek nevezik a koronát, mert a legszentebbnek gondolatát köték hozzája: gondolatát a szabad nemzet egy testbe foglalásának, gondolatát az egyesült néperőnek, mely ne csak idegen bitorló, de egyes honfiak féktelensége s hatalomvágya ellen is bonthatatlan gátat emeljen." (Kölcsey Ferenc)

Program

2013. június 7., péntek

18.00 A rendezvénysorozat nyitó szentmiséje, helyszín: Bruder Klaus-templom

19.00 **Woth Imre**, a Magyar Koronaőrök Egyesületének elnöke előadása: ***„A magyar Szent Korona sorsa"***

2013. június 8., szombat

14.00 **A magyar Szent Korona hiteles másolatának fogadása**, ünnepi műsor

14.30 Gyermekprogram: ***„A mi Szent Koronánk!"*** – kreatív foglalkozás a cserkészekkel

16.30 Ökumenikus istentisztelet a Szent Korona hiteles másolatának jelenlétében

18.00–19.00 agapé, utolsó lehetőség a Szent Korona megtekintésére

20.00 ***Kiáltó szó*** – a sárospataki ***8kor színház*** előadása – Altes Feuerwehrhaus, Möhringer str. 56, 70199 Stuttgart (West)

A magyar Szent Korona hiteles másolatának elkészítésére a Szent Korona Testület adott engedélyt, mely Magyarország legfőbb közjogi méltóságaiból áll. Ez a hivatalos másolat hivatott arra, hogy idegenben is jelképezze nemzetünk egységét. Szeretettel hívjuk meg Önöket arra, hogy nemzeti összetartozásunkat a magyar Szent Korona hiteles másának jelenlétében erősítsük meg.

A programon való részvétel ingyenes. A színházi előadás kivételével a teljes program a Stuttgarti Magyar Katolikus Egyházközség szervezésében a Bruder Klaus Plébánián zajlik. Cím: 70186, Stuttgart, Albert Schäffle-Str. 30.

Az ökumenikus istentisztelet utáni szeretetvendégséget önerőből a 81. sz. Dobó István Cserkészcsapat szervezi a Szent Korona kihozatala költségeinek támogatására. Kérjük, támogassák szorgalmas munkájukat az agapén való részvétellel.

A színházi előadásra a jegyek *május 5-től* személyesen a Bruder Klaus Plébánián, telefonos előjegyzéssel a Szegi családnál 07334 920536 rendelhetők. Az a jegyek ára elővételben 12 EUR, a helyszínen 15 EUR.

IMASZÁNDÉKOK

Májusra

Általános szándék: Hogy azok, akik igazságot szolgáltatnak, mindig csorbítatlan becsületességgel és egyenes lelkiismerettel cselekedjenek.

Problémáknak szinte mérhetetlen tömege nehezedik jelen világunkban az igazságosság gyakorlására; olyan erényről van szó, amely arra ösztönöz és kötelez, hogy mindenkinek megadjuk, ami megilleti. A pápa (XVI. Benedek és Ferenc egyaránt) egy konkrét és gyakorlati szempontra összpontosítja figyelmét, és azt kéri: imádkozzunk azokért, akik ilyen vagy olyan módon és különböző szinteken igazságot szolgáltatnak. Más szóval azt kéri: imádkozzunk az Úrhoz a bírákért, vagyis mindenkiért, akiknek a szerepe a legszélesebb értelmében és valóságában megfelel ennek az elnevezésnek.

A Szentatya nagyon jól tudja, hogy az igazságosság ténylegesen az lesz, amilyen formában kiszolgáltatják és alkalmazzák, és hogy igazságosság nélkül lehetetlen arra a békére törekedni, amelyre minden szív vágyik, mint arra a legfőbb jóra, amely nélkül sem a személyek, sem a családok, sem a népek nem képesek emberhez méltó életet élni.

Napjainkban siralmas gyakorisággal figyelhetjük meg, hogy a bírák nem élveznek megbecsülést és bizalmat. Korunknak ez az egyik nagy baja. Olyan nép ugyanis, amelynek nincs bizalma bírái iránt, mindig végtelenül boldogtalan nép lesz.

Jézus azt mondta: „Boldogok, akik éhezik és szomjazzák az igazságosságot" (Mt 5,6). Hívőkként azt kell tőle kérnünk, hogy gyorsan és a lehető legteljesebb mértékben visszanyerjük elvesztett bizalmunkat azok iránt, akiknek szent kötelessége, hogy igazságot szolgáltassanak.

Egyetlen módja van annak, hogy eljussunk erre a szükséges és sürgető bizalomra: azok, akik igazságot szolgáltatnak – amint azt a pápa jelzi –, „csorbítatlan becsületességgel és egyenes lelkiismerettel" tegyék. Mert ha valóban becsületesek, akkor nem fognak visszaélni azzal a hatalommal, amelyet az igazságszolgáltató a kezében tart. Az, aki igazságmunkáló lelkiismerettel cselekszik, biztos lehet benne, hogy hűségesen megtartja azt a rendet, amelyet Isten akar. Isten az ilyen lelkiismeretnek feltárja magát, és lelkiismeretünkön keresztül sugalmazza nekünk azt, ami jó és igazságos, és mindig arra sürget, hogy tegyük meg a jót, és kerüljük a rosszat (Gaudium et spes 16).

(José María Díaz Moreno jezsuita, a kánonjog tanára spanyol egyetemeken)

Missziós szándék: Hogy a szemináriumok, különösen a missziós országok szemináriumai, Krisztus Szíve szerinti lelkipásztorokat képezzenek, akik teljesen az Evangélium hirdetésére szentelik magukat.

A dél-afrikai Fokvárosban a leendő kispapok egy előkészítő év után kerülnek be a papnevelő intézetbe. A szemináriummal szemben gyönyörködve szemlélhetik a Táblahegyet. Hozzáértő papi csoport nyújt nekik emberi, tanulmányi és lelki bevezetést képzésük további éveihez. Ezzel kezdődik annak megvalósulása, hogy „Krisztus Szíve szerinti lelkipásztorokká" váljanak.

A térség különféle országaiból származnak, és fajilag, nyelvileg, kulturálisan is meglehetősen sokfélék: zuluk, hererók, fehérek… A nevelőknek igazi kihívás enynyiféle vidám fiatalból összetartó, tevékeny közösséget kialakítani, melyet a Krisztus-szeretet éltet. Sokan először kerültek ki természetes közösségükből, több száz, sőt ezer kilométerre szülőföldjüktől.

(Folytatás a 4. oldalon)

„NE HIGGYÜK EL A GONOSZNAK...”

(Folytatás az 1. oldalról)

Jézus Krisztus hatalmat adott Péternek. Az igazi hatalom a szolgálat. A pápának is egyre inkább előre kell haladnia abban a szolgálatban, amelynek ragyogó csúcspontja a kereszten van – mondta homíliájában a Szentatya.

Ortodoxok, zsidók és muzulmánok

„Elő kell mozdítani a különféle vallási hagyományokat képviselő emberek közötti barátságot és tiszteletet” – mondta Ferenc pápa a zsidó nép és a különböző vallások képviselőinek fogadásán az Apostoli Palota Kelemen Termében március 20-án.

Előzőleg a Szentatya I. Bartolomaiosz ökumenikus pátriárkával találkozott, akivel mintegy húszperces beszélgetést folytatott, és akit „András testvéremnek” nevezett. Köszöntötte továbbá Hilarion metropolitát is, a moszkvai ortodox patriarchátus küldöttét.

A Kelemen Teremben mondott beszédében Ferenc pápa kifejezte szilárd elhatározását, hogy tovább halad az ökumenikus párbeszéd útján. Emlékeztetett a különleges spirituális kapcsolatra, amely a keresztényeket a zsidósághoz fűzi, valamint hangsúlyozta a többi vallás híveivel való együttműködés jelentőségét és a krisztushívők egységének végcélját. Arra buzdított, hogy a világban továbbra is életben kell tartani az Abszolút utáni vágyat.

A Katolikus Egyház tudatában van annak, hogy elő kell mozdítani a különféle vallási hagyományokat képviselő férfiak és nők közötti barátságot és tiszteletet, hiszen mindannyian felelősek vagyunk világunkért, az egész teremtett világért, amelyet szeretnünk és őriznünk kell – hangsúlyozta a pápa.

Két pápa találkozása

Ferenc pápa elődjével, XVI. Benedek emeritus pápával találkozott március 23-án, szombaton a Castel Gandolfo-i pápai rezidencián. A pápai nyári rezidencia kápolnájában együtt imádkoztak. XVI. Benedek arra kérte utódját, a pápai imazsámolyra térdeljen, de Ferenc pápa ragaszkodott hozzá, hogy a kápolnának ugyanazon a padján egymás mellett mondjanak imát. Ezt a jelenetet a vatikáni televíziós központ kamerái is rögzítették. „Testvérek vagyunk” – mondta Ferenc pápa XVI. Benedeknek a szentszéki szóvivő beszámolója szerint.

Ferenc pápa és XVI. Benedek negyvenöt perces, négyszemközt folytatott megbeszélésre vonult vissza a könyvtárba. A magántalálkozót követően együtt ebédeltek. Ez után a Szentatya délután autóval visszatért a helikopter-felszállópályához, majd visszarepült a Vatikánba.

„Szamárháton, udvartartás nélkül”

Az ünnepi szentmise homíliájában Ferenc pápa arra emlékeztetett, hogy Jézus, bár királyként vonul be Jeruzsálembe – de Isten, nem pedig az emberek látószöge szerint. Milyen fajta király Jézus? Szamárháton vonul be, nincs udvartartása, nem veszi körül hadsereg, hatalma jelképeként. Egyszerű emberek köszöntik, akik megérzik, hogy Jézus több, mint király, megérzik, hogy Ő az Üdvözítő. Azért megy Jeruzsálembe, hogy fogadja a töviskoronát, hogy hátán egy kereszttel felmenjen a Kálvária-dombra. Éppen ebben ragyog fel Isten szerinti királysága: királyi trónusa a kereszt fája! – mondta homíliájában Ferenc pápa.

Kedves barátaim! Mi mindnyájan le tudjuk győzni a bennünk és a világon jelen lévő rosszat Krisztussal, a Jóval. Gyengének, képtelennek érezzük magunkat? Isten nem a hatalom eszközeit keresi: a kereszttel győzte le a rosszat! Ne higgyünk a gonosznak, aki ezt mondja: nem tehetsz semmit az erőszak, a korrupció, az igazságtalanság ellen, saját bűneid ellen! Ne szokjunk hozzá a rosszhoz! Krisztussal átalakíthatjuk magunkat és a világot. Vigyük el Krisztus keresztjének győzelmét mindenkinek és mindenhová; vigyük el Istennek ezt a nagy szeretetét!” – kérte Ferenc pápa mindenkitől.

„Isten nem fárad bele a megbocsátásba...”

Alaptalan a felvetés

A korábban felmerült vádaskodásokkal kapcsolatban – hogy Jorge Mario Bergogliónak mint az argentin jezsuiták egykori tartományfőnökének valamiféle szerepe lett volna két rendtársa elhurcolásában a katonai diktatúra idején – már megnyilatkozott az egyik érintett, Jálics Ferenc jezsuita atya. Március 20-án újabb nyilatkozatot tett, mivel „néhány kommentár éppen az ellenkezőjét állítja annak, amit mondani szándékoztam. A tények a következők: Orlando Yoriót és engem nem P. Bergoglio jelentett fel” – hangsúlyozta ismételten.

A Bergoglio-hatás

Olasz plébánosok egybehangzóan állítják: Ferenc pápa szavainak hatására nőtt a templomba járók száma. Bergoglio-hatás – így nevezi a Vatican Insider az új pápa iránti hatalmas rokonszenv következményeit. Nagyon sokan mentek el a templomokba gyónni, mert megérintette őket Ferenc pápa tanítása az irgalomról és a megbocsátásról.

Paolo Padrini, Stazzano plébánosa szerint az újonnan érkező hívek gyakran idézik Ferenc pápát, aki azt kérte: engedjék, hogy Isten irgalma megérintse szívüket. Sok negyven év körüli felnőtt jött hozzá a nagyböjti napokban, akik az utóbbi egy-két évtizedben nem látogatták a plébániát. A fiatalokat pedig különösen megérintették a Szentatyának azok a szavai, amelyeket a fiatalkorúak börtönében mondott Isten simogató érintéséről.

Domenico Sirtori, egy Varese tartománybeli település plébánosa szintén azt hangsúlyozta, hogy a pápa szavai, gesztusai milyen mély nyomot hagynak az emberekben. Akik eddig távolinak érezték maguktól az Egyházat, most úgy érzik, mintha leomlott volna egy fal. Különösen sokan hivatkoztak nála a Szentatyának erre a mondatára: „Isten soha nem fárad bele, hogy megbocsásson nekünk, mi vagyunk azok, akik belefáradunk abba, hogy a megbocsátását kérjük”.

VR/MK/La Croix

JELTELEN SÍRBA HANTOLTÁK

(Folytatás az 1. oldalról)

Ajtaja minden fiatal számára a késő éjszakai órákig nyitva állt. Csoportjával levél útján a katonaidő alatt is élénk kapcsolatot tartott.

1950 tavaszán betiltották a rendek működését, de Sándor István továbbra is találkozott a fiatalokkal, kirándulásokat, összejöveteleket szervezett és hittant tanított. 1951. február végén a hatóság tudomására jutott Sándor István „illegális” tevékenységének egy része. Hamis papírokkal külföldre menekülhetett volna, de ő maradt. Hogy letartóztatását elkerülje, Kiss István álnéven a Persil gyár dolgozója lett, s bejelentés nélkül lakott egyik rendtársa lakásában.

1952 júliusában letartóztatták Sándor István szalézi testvért és társait, és az utolsó koncepciós perek egyikében ítélték el – koholt vádak alapján. A Budapesti Hadbíróság 1952. október 28-án tárgyalta az ügyet. Sándor Istvánt kötél általi halálra ítélték. A halálos ítéletet 1953. június 8-án 21 óra 10 perckor hajtották végre.

Legnagyobb valószínűséggel a Rákoskeresztúri köztemető 301-es parcellájában, jeltelen sírban hantolták el.

*

A szaléziak a két világháború közötti években jelentős mértékben támogatták a katolikus munkásifjú mozgalom (KIOE) ügyét, az ország számos pontján a szalézi rendházakban működtek apostolkodó munkásifjú csoportok. Don Bosco fiai foglalkoztak a szegény sorsú munkásfiatalokkal, érthető tehát, ha az 1945-től egyre erősödő kommunista hatalom vetélytársat, mi több, kiirtandó ellenséget látott a rend tagjaiban. A „munkáshatalom” így éppen azokra sújtott le a legkeményebben, akik önzetlenül azonosultak a proletár fiatalokkal, és életüket szentelték az ő felemelkedésükre, erkölcsi, szakmai, kulturális képzésükre.

Sándor István szalézi vértanú

Rendtársai nyugodt, csendes emberként emlékeznek Sándor Istvánra, akinek nem kellett sem kiabálni, sem fegyelmezni, a puszta imádságos jelenlétével nevelt – ez maga volt a keresztény élet magasiskolája. Nem volt szószátyár, tudott kellő időben beszélni, és nagyon tudott hallgatni, amikor mások beszéltek – talán éppen ezért nem kellett neki szaladnia senki után: „ragadtak rá” a gyerekek. Tudatosan készült a szalézi hivatásra mint szerzetes testvér, és olyan szintet ért el, ami őt emberileg is alkalmassá tette arra, hogy vezesse a fiatalokat.

Újpest főutcáján, az Árpád úton új kocsma nyílt, amely a „Pokol csárda” nevet kapta. Bejáratánál ez volt olvasható: Lépjen be a Pokolba! A közelben volt a szaléziak Clarisseum nevű háza, ahol korábban az államosított szalézi nyomda és népes oratórium működött.

Az ide érkező fiatalok vezetőjükkel együtt megállapították, hogy a kocsma cégérén látszó felirat kigúnyolja a hitüket, ezért másnap reggelre szurokkal bekenték a táblát. A kocsma tulajdonosa kihívta az Államvédelmi Hatóságot, akik nyomozókutyákkal érkeztek. A nyomok egyenesen a Clarisseumhoz vezettek, ahol elfogtak egy diáklányt, és kínzásokkal kiszedték belőle a csoport több tagjának és az őket vezető szerzetesnek a nevét.

A tartományfőnök rendtársaival előkészítette Sándor István testvér disszidálását, de ő az utolsó pillanatban úgy érezte, nem menekülhet el, amikor tanítványai itthon életveszélyben vannak. Visszaadta a hamis iratokat és a pénzt, és maradt. Álnéven bujkált Dániel Tibor szalézi kispap lakásán, és folytatta azt a lélekmentő munkát, amelyet a dolgozó magyar fiatalok érdekében fejtett ki. Letartóztatására 1952. július 28-án került sor házigazdájával, Dániel Tiborral együtt. A házmester felesége okozta a vesztüket, aki felbontotta a leveleiket és besúgta őket illegális tevékenységért az Államvédelmi Hatóságnak.

A koholt vád az volt, hogy Sándor István fegyveres csoportot, összeesküvést szervezett az állam megdöntésére, „be akart épülni az állambiztonsági rendszerbe”. Sándor Istvánt a börtönben sokszor brutálisan összeverték, de ő mindvégig a krisztusi hit tanúja maradt, élete utolsó óráiban is szenvedő társaival vállalt sorsközösséget, másokat vigasztalt, ezért sokan azt hitték, hogy pap, pedig nem az volt.

Szalézi Médiaközpont

JOSEPH RATZINGER ÁBÉCÉJE

Címszavakban egységről és sokszínűségről

„Az utóbbi százötven év történelmében látjuk, mennyi vér, mennyi könny hullott a nacionalizmus elszabadulása miatt, nemcsak Európában, hanem az egész világon” – írta Benedek pápa egy eddig kiadatlan beszédében, amelyet a *L’Osservatore Romano* április 10-i száma adott közre. Ezzel az írással mutatja be a lap a német püspöki konferencia elnöke, Robert Zollitsch gondozásában német nyelven már 2012-ben megjelent kötetet, amelynek címe: *Joseph Ratzinger ábécéje*. A könyv lexikonszerűen, 164 címszóban mutatja be Ratzinger pápa teológiai gondolatait. Egyfajta antológia ez, a pápa beszédeire épül, amelyek között van sok kevéssé ismert is, és egy mindeddig kiadatlan homília, amelyet 1997. július 13-án mondott szülővárosában az I. és a II. Vatikáni Zsinat közötti átmenetről.

Az I. Vatikáni Zsinat éppen abban az időben került meghirdetésre, amikor Európában megszületett két nagy nemzetállam, ugyanakkor a pápai állam elvesztette minden politikai jelentőségét. Amikor a nemzeti eszme diadalmasan a győzelmét ünnepelte, „a zsinat az egység eszméjét állította szembe vele. A nemzet érték, senki nem akarja vitatni. Ám ahol abszolút értéknek tekintik, ott veszélyessé válik” – tanította Joseph Ratzinger.

Ratzinger szerint a XX. század tragédiái abból fakadnak, hogy mindenki elsősorban német, francia, olasz, angol volt, és csak másodsorban keresztény és katolikus. Túlságosan megfeledkeztünk arról, amit a Szentírásból tanultunk, vagyis hogy mindannyian arra vagyunk hivatottak, hogy Isten gyermekei, Jézus Krisztus testvérei, egy nagy család legyünk, minden különbözőségünkkel együtt, amelyek éppen közös létünk gazdagságát jelentik. Az egység nemcsak ajándék, hanem igényeket támaszt velünk szemben, és csak akkor gazdagít minket, ha teszünk érte – figyelmeztetett Ratzinger pápa.

MK

Gyerekeknek

AZ IMA EREJE

Édesapám mesélte gyerekkoromban ezt a régi történetet, amikor nagy nehézségem volt éppen a Hiszekegy megtanulásával. Hosszú volt az az imádság, mindig összekevertem a különböző részeket… Dühösködtem, miért kell nekem ezt megtanulnom. Édesapám azt mondta, azért, mert egy rendes katolikusnak ismernie kell az imádságokat. És azok még úgy is segíthetnek, ahogy el se tudjuk képzelni.

És ekkor következett a történet. Amerikába akart kivándorolni egy öreg magyar parasztember a fia után. A tengerjáró hajón megismerkedett egy szintén magyar országgyűlési képviselővel, aki nagyon megkedvelte az idős embert.

Megérkeztek az amerikai kikötőbe, ahol a határőrök megvizsgálták a beutazók és bevándorolni szándékozók okmányait. A magyar bácsinál minden rendben volt, míg elé nem tettek egy szöveget, hogy olvassa. Akkor, mintegy nyolcvanöt évvel ezelőtt ugyanis írástudatlan emberek nem vándorolhattak be Amerikába. Ezért mindenkit alávetettek – saját anyanyelvén – az olvasáspróbának. A bácsi nézegette a betűket, mint a rövidlátók, és mutatta: hogy nem látja jól. A gyanakvó tisztviselők sorra nyújtották neki a szemüvegüket. A bácsi mindegyiket az orrára helyezte, közelítette-távolította a papírt, majd újra meg újra széttárta a karját. Sajnos nem látok ezzel sem – mondta magyarul, amit a mellette álló honfitárs fordított le a hivatalnokoknak. A képviselő egyre jobban aggódott, hátha nem engedik be az öregembert az országba.

És ekkor jött a nagy csapás – vagy a segítség? Az egyik tisztviselő megpillantotta a közel kéthetes magyar újságot a képviselő kabátzsebében. Kihúzta, s diadalmasan az öreg elé terítette. „Ezt látnia kell!” Ökölnyi betűkkel állt az első oldalon: „Meghalt Prohászka püspök”, s alatta ujjnyi vastag sorokkal a gyászjelentés. A címet még csak megsúghatta feltűnés nélkül a képviselő, de a szöveget aligha. „Papa, tudja maga a Hiszekegyet?” – kérdezte váratlanul a képviselő. „Már hogy ne tudnám?” – „Akkor mondja…”

És az öreg ember szépen lassan, szemét a sorokon jártatva mondta az imádságot, orrán a képviselő szemüvegével. És a hivatalnokok egy idő után megkönnyezték, visszaadták az újságot, és intettek, hogy mehet.

Félig-meddig tréfás történet ez az imádság erejéről – de valamiképpen mégis igaz. És nekem is segített, akkor, gyerekfejjel, hogy nekigyürkőzzem, és megtanuljam végre a Hiszekegyet.

Erzsébet néni

Fiataloknak

ÖRÖK ÉLETET ADÓ SZENT KENYÉR

Nagyböjt idején a szentgyónásról, a gyógyulás szentségéről írtam, most az Eucharisztia szentségével folytatom.

Amikor még a szép magyar hazában voltam vidéki lelkipásztor, az egyik faluban a vasárnapi szentmisére mindig eljött egy édesanya négyéves forma kisfiával. Amikor az áldoztatás következett, a fiúcska is mindig előrejött az oltárhoz. Egy alkalommal odasúgtam neki, hogy a mise után jöjjön be a sekrestyébe, mert ő is kap egy kis ajándékot Jézustól. Jött a fiúcska a mamájával, és már nyújtotta is felém a kezét, mint az áldozók. Ekkor adtam neki egy ostyát azokból, amelyek még nem voltak konszekrálva – nem is a kicsikből, hanem egy olyan nagyot, amilyennel a pap misézik. Láttam a gyermek arcán a boldogságot, hogy „nem hiába” jött el a vasárnapi szentmisére.

Az emberi értelem nem tudja kimeríteni az Eucharisztia titkát, de gyarló lényünkben erős az éhség a mennyei táplálékra – az említett fiúcska vágyakozása is utal erre. Szükségem van rá, hogy átérezzem: Jézus Krisztus itt van bennem, a lelkemben, az életemben. Ő így akar engem táplálni és megmenteni az örök életre.

Néha halljuk a hírekben, hogy nagy az aszály és kevés lesz a búza, drágulni fog a kenyér. De vajon csak ez a kenyér tud engem életben tartani? Sőt, már azt tanácsolják a dietetikusok, hogy együnk kevesebb kenyeret, mert akkor leszünk egészségesebbek, és „soha nem fogunk megbetegedni”…

A megkeresztelt ember tudja, hogy nem ez az élet célja. Mi hisszük, hogy Jézus önmagát adja nekünk az Eucharisztiában. „Aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, annak örök élete lesz.” Krisztus szavai ezek – és miután elhangzottak, tanítványai közül sokan már nem követték őt, mert súlyos szavak ezek az emberi értelem számára. Az emmauszi tanítványok csak akkor ismerték fel a feltámadt Jézust, miután a kenyeret megáldotta és megtörte.

A húsvéti ünnepek még elevenek bennünk. A feltámadás misztériuma, a nagy titok az Eucharisztia szentségében lesz teljes; amikor magamhoz veszem Jézus Krisztus Szent Testét, akkor részesülök én is szenvedésében, a halálában és a feltámadásában, részese leszek Jézus húsvéti áldozatának.

Szeretném, ha sok magyar fiatal is felfedezné e szentség csodálatos erejét, amely megerősít bennünket napi küzdelmeinkben, s ha elesünk, erőt ad a feláláshoz, hogy tovább járhassuk utunkat az örök élet felé.

János atya Londonból

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Fokváros csábítja a turistákat, de nem feltétlenül a családjukhoz erősen kötődő fiatalokat. Ilyen helyzetben kell meghallaniuk Krisztus hívását: „Kövess engem!”

Nevelőik csodálattal szemlélik nagylelkű erőfeszítéseiket és a közösségben kialakuló szellemet: reggeli elmélkedés, nekifeszülés a tanulmányoknak (biblikum, lelkiség, liturgia, angol nyelv…). Hiányos előképzettségük, családjuk szegénységének emléke többeket nyugtalanít: talán mégse kellett volna…

A legtöbben úttörők: otthoni környezetükből elsőként hallották meg a papságra való meghívást. Helyi egyházuk legyen majd büszke rájuk! Ha esetleg el kell hagyniuk a szemináriumot, ez is hiteles keresztény hivatásuk megvalósulása legyen.

Abban a világban, amelyben élnek, pappá válni egyfelől kiemelkedés a környezetből, másfelől viszont szegény és nem könnyű egzisztencia. Az általános életszínvonal emelkedőben van ugyan, de megvannak és meglesznek a sajátos nehézségek: apartheid, a szegény fekete többséghez tartozás, a katolikusok csekély aránya (10 %).

A fokvárosi kisszemináriumban és a világ minden hasonló intézményében élni és tanulni: a hit hiteles megnyilvánulása, és abban áll, hogy a fiatalok Isten kezébe teszik életüket, jövőjüket. Buzgón imádkozzunk értük!

(Curis Chatteris atya nyomán, aki Dél-Afrikában az imaapostolság országos igazgatója és az említett szemináriumban a fiatalok lelkivezetője)

Nagy Ferenc SJ

HOGY ELKERÜLJÜK A GYŰLÖLETBESZÉD VÁDJÁT…

Ma már van olyan ország, ahol gyűlöletbeszédnek, azaz bűncselekménynek minősül, ha valaki a Bibliára hivatkozva kritizálja a homoszexuális viselkedést.

Kanadában a legfelsőbb bíróság nemrégiben gyűlöletbeszédnek minősítette a homoszexualitás bibliai alapon történő kritizálását. A döntés veszélyes precedens, mert ezen az alapon gyűlöletbeszéddé, vagyis törvénybe ütköző cselekedetté lehet nyilvánítani minden olyan érvelést, amely bibliai alapon a hagyományos házasságot védi, és az egyneműek házasságát elítéli. Hogyan tudjuk kivédeni az Egyház kriminalizálására irányuló törekvéseket?

William B. May nemrég megjelent könyvében (*Getting the Marriage Conversation Right*) azt javasolja, hogy a gyűlöletbeszéd vádjának elkerülése érdekében ne a homoszexuálisok házasodása ellen, hanem a házasság és a család fogalmának átértelmezése ellen emeljünk szót.

A házasságon alapuló család a jelenlegi meghatározás szerint olyan intézmény, amely az apát, az anyát és gyermekeiket fogja össze. Ezért házasságon alapuló család alkotása homoszexuális személyek számára nem lehetséges. Az igazi kérdés tehát nem az, hogy engedjük-e házasodni a homoszexuálisokat, hanem az, hogy engedjük-e újradefiniálni a házasság és a család fogalmát – mutat rá a szerző.

A hagyományos házasság védelmezői úgy kerülhetik el a homofóbia vádját, ha nem mennek bele az egyneműek házasodása körüli csatározásokba, hanem felteszik a kérdést: ugyan mi köze ennek a házasságon alapuló családhoz, az egyetlen, alapvető társadalmi intézményhez, amely az apát, az anyát és gyermekeiket fogja össze? – idézi a szerzőt a *Christian Post.*

(MK)

A FEMINIZMUS LEROMBOLHATJA OROSZORSZÁGOT

A feminizmus veszélyes jelenség, ami lerombolhatja Oroszországot – mondta nemrégiben Kirill moszkvai pátriárka.

Az Orosz Ortodox Egyház feje az ukrán ortodox nők egyesületének moszkvai találkozóján kifejtette: a feminizmus a házasságon és családon kívül képzeli el a női „pszeudo-szabadságot” – idézi a *Guardian* című angol baloldali napilap az Interfax hírügynökség közlését.

Kirill pátriáka

A pátriárka hozzátette: a férfinak kifelé kell néznie, dolgoznia kell és pénzt kell keresnie a családja számára, a nőnek pedig befelé kell fordulnia, ahol az otthona és a gyerekei vannak. A pátriárka szerint ha a nőknek ezt a „hihetetlenül fontos szerepét leromboljuk”, akkor minden mást is le tudunk rombolni, a családot és akár a szülőföldünket is.

A nő elsődleges feladata Kirill szerint az, hogy a családi élet központja és védelmezője legyen. A feminizmus viszont „ellenzi a családi értékeket”. A pátriárka leszögezte: nem ellenzi, hogy a nők karriert csináljanak akár az üzleti, az akadémiai vagy a politikai életben, de látniuk kell a „prioritásokat”. Kirill úgy látja: nem véletlen, hogy a legtöbb feminista vezér nem élt házasságban. □

A NÉPSZÁMLÁLÁSI ADATOKRÓL

A 2011. évi magyarországi népszámlálás végleges adatairól március 28-án tartott sajtótájékoztatót a Központi Statisztikai Hivatal. Ezzel kapcsolatban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Titkársága közleményt adott ki.

A vallási hovatartozásra vonatkozó kérdésre adott válaszok alapján a magukat a Katolikus Egyházhoz tartozónak vallók száma csökkent. Ezzel párhuzamosan igen nagy mértékben nőtt azok száma, akik erre a kérdésre nem válaszoltak. Amint azt már a népszámláláskor is szóvá tettük, erre a kérdésre a számítógépes rendszer napokig egyszerűen nem fogadta el a választ, ha valaki „katolikus”-nak vallotta magát, és ebben az értelemben tájékoztatták a számlálóbiztosokat is. Ugyanakkor a kérdésfelvetés is eltért a korábbi népszámlálásokétól, így az eredmények nem alkalmasak az összevetésre. Mindezek alapján a nyilvánosságra hozott adatokat a vallási hovatartozásra vonatkozóan nem tudjuk mérvadónak tekinteni. □

„HÉT AZ ÉLETÉRT”

Középpontban az önkéntesség – a németországi katolikus és evangélikus egyházak összefogásával megvalósuló program a civil társadalom erősítésének útjait keresi.

Évente rendezi meg a Katolikus és Evangélikus Egyház a „Hét az életért” elnevezésű programot. Az idei év központi témája az önkéntesség. Ökumenikus istentisztelettel nyitották meg a rendezvénysorozatot április 13-án Mannheimben. Az 1991 óta szervezett akcióhét egész Németországra kiterjed. A püspöki kar kezdeményezésére megszülető projekthez a német Katolikusok Központi Bizottsága, valamint 1994-től a Német Evangélikus Egyház is csatlakozott.

„Elkötelezetten az életért: összefogást létrehozni” – fogalmazták meg a szervezők a 2013-ra választott mottót. Céljuk, hogy felhívják a figyelmet az önkéntesként végzett munka jelentőségére az egyre mobilabbá váló társadalomban. A szervezők hangsúlyozták: napjaink komplex világában nagyon fontos kialakítani a civil társadalom megfelelő struktúráját, és megerősíteni azt. Így például keresni kell a jószomszédi együttműködés, a családközpontok, egyesületek lehetőségét.

Robert Zollitsch érsek, a Német Püspöki Konferencia elnöke, valamint Ulrich Fischer evangélikus püspök találkozott Katrin Altpeter szociális kérdésekért felelős miniszterrel, hogy az önkéntes munka problémáiról és lehetőségeiről beszéljenek. A hét során bemutatkozást szerveztek egyházi projektek és csoportok számára is.

KNA

Floridai levél

AHÁNY HÁZ…

Kanadai, francia, amerikai és japán „házakat” veszünk sorra, helyesebben az iskolások élelmezéséről gondoskodó kantinokat és ebédlőket, ide sorolva az étrend okozta kérdéseket is.

A férj új munkahelye miatt a kanadai család Franciaországba költözött. Az angol anyanyelvű anya és a francia apa óvodás kislánya otthonosan mozgott mindkét nyelvben. Ezzel tehát nem lesz baj – gondolták –, és amint megérkeztek, beíratták a kicsit a francia óvodába. És megnyugodtak. De nem sokáig, csak az első nap végéig, amikor is egy síró, kétségbeesett kisgyerek jött haza, elszipogván, hogy éhes, egész nap nem evett semmit, mert „amit ott adtak, azt nem lehetett megenni!”

A felháborodott anyatigrisnek több se kellett, leült és levelet írt az intézet igazgatónőjének. A válasz nem váratott magára. De nem olyan formában jött, ahogyan a mama várta, mivel az igazgatónő levél helyett telefonált, és meghívta a mamát egy óvodalátogatásra, ahol megnézhet mindent, beleértve a konyhát és az ebédlőt is. S amit a mama ott látott, attól leesett az álla.

A makulátlanul tiszta konyhában éppen a helyi „zöld” farmról hozott alapanyagokat tisztították, s az aznapi étrendben szereplő csirke is a szabadban, szedegetve nevelkedett. (Mindennap van leves, főétel, édesség és gyümölcs.) Aztán következett az ebédlő, s most a mama valóban alig hitt a szemének. Mert mit látott: négyszemélyes, fehér abrosszal terített kis asztalokat. Minden teríték mellett leveseskanál, kés, villa, pohár és igazi szalvéta. Az óvoda ugyanis azt szeretné, hogy amit – esetleg – otthon nem tanulnak meg a gyerekek, azt náluk sajátítsák el, hiszen a mai, kritikus világban az evőeszközök helyes használata is egyik kritériuma a „magas posztokra” jutásnak.

De, ha így van, miért maradt éhesen a kanadai kislány? A válasz egyszerű: étkezések között még lehetősége sem volt, hogy tömje magát az automatából kipottyanó, kalóriadús sütivel, hiszen (és ez hallatlan!) még automata sem volt az intézetben! És ez hiányzott neki! Az étkezések közötti, az igazi étvágyat megölő „harapás”, a „snack”.

Tapasztalatairól A francia gyerekek mindent megesznek című könyvében a mama, Karen Le Billon számol be részletesen.

A Chicago Tribune írja: az amerikiak kövérebbek, mint valaha, annak ellenére, hogy évente 165 milliárd dollár értékű élelmiszert pocsékolnak el, és az átlag család – havonta és személyenként – 20 font élelmiszert dob ki vagy etet meg a konyhamalaccal.

Fogyasztják a zsírban, olajban sült krumplit, a sajtos-sonkás szendvicset, a fagylaltot, viszont a jégszekrényben elrothad a gyümölcs és a zöldségféle. De miért? Egyszerű: kapva-kapnak az olcsó lehetőségeken, és ilyenkor ötször annyit vásárolnak, mint amennyire szükségük van. (Az iskolába pedig egy kifőzdéből hozatják az ebédet.) Lehet a kövérségen csodálkozni…?

És végül: ebéd a japán iskolában. Minden frissen készül az iskola konyhájában. Az alapanyagokat a helybeli „zöldektől” szerzik be. Nagy gondot fordítanak az étrend összeállítására és elkészítésére olyannyira, hogy a gyerekek szeretik, amit kapnak, sőt, otthon olyan lelkesen számolnak be, hogy sok szülő elkéri az iskolai étel receptjeit. És könyvsiker a több iskola saját receptjeiből összeállított szakácskönyv. Elkapkodják!

Bitskey Ella, Sarasota

BURG KASTL ALUMNI

Három bűvös szó, amelyeket csak azok értenek már első hallásra, akiknek valaha is közük volt a Nürnberg közelében létesült (és 2006-ban bezárt) magyar gimnáziumhoz. A majdnem fél évszázadon át működött középiskolában az esztendők során sok száz magyar fiatal tette le az érettségi vizsgát, amely megnyitotta előttük a továbbtanulás lehetőségét a világ nyugati felében. A legtöbben hálásan emlékeznek vissza a Burg Kastlban eltöltött időre, és részvételükkel még 1972-ben Alumni néven megalakult az egykori „kastlisták” szervezete.

Míg korábban főleg az egymás közti kapcsolat fenntartása és az évről évre megrendezett pünkösdi találkozó szervezése, illetve lebonyolítása volt az Alumni egyik fő célja, a rendszerváltást követően, de kiváltképp az ezredforduló óta, inkább a határon kívüli magyar nyelvű oktatás biztosítása felé fordult a figyelme. Ennek érdekében ismételt gyűjtéseket rendez. A támogatásra kiszemelt tanintézetet az Alumni megbízottai alaposan megvizsgálják, hogy nyugodt lelkiismerettel fordulhassanak adományért a Nyugaton élő magyarokhoz. 2010-ben a munkácsi Szent István Líceum számára gyűjtöttek össze több ezer eurót a „Múlt a jövőért” akció keretében. Nem véletlen rendezték az első nagyszabású gyűjtést a Szent István Líceum javára: a határon túli régiók között ugyanis az ukrán fennhatóság alatt álló Kárpátalja a legszegényebb és leginkább elfelejtett magyarok lakta vidék. Az Alumni részéről rendelkezésre bocsátott pénzalapból időközben fejleszteni tudták a líceumi infrastruktúrát, aminek következtében a korábbinál több magyar fiatalnak tudnak tanulási lehetőséget biztosítani Munkácson.

A sikeren felbuzdulva 2011-ben az Erdélyen túli Csángóföld egyik középiskoláját részesítették anyagi támogatásban, tavaly pedig a Vajdaság felé fordult az Alumni tagjainak érdeklődése. Az 1975-ben Burg Kastlban érettségizett Jókay Károly hívta fel a figyelmet a muzslyai Emmausz Kollégiumra. Muzslya Nagybecskerek közelében fekszik, ahol Kalapis Sztoján atya, a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség alapítója, 2002-ben fiúk számára létesített bentlakásos középiskolát. Sztoján atyát alighanem a Szegény Iskolanővérek nagybecskereki magyar leánykollégiuma ihlette. A Bánságban ugyanis nincs egyházi kézben lévő bejárásos magyar tanintézet, ami főleg arra vezethető vissza, hogy a térségben a magyarság nem él annyira egy tömbben, mint például Erdélyben. A muzslyai kollégium felkarolásában szerepet játszott az is, hogy akárcsak annak idején Burg Kastlban, az internátus otthont, magyar közösséget, keresztény-nemzeti nevelést, nem egy esetben pedig keretet biztosít életre szóló baráti kapcsolatok kialakulása számára a szórványból érkező fiataloknak. A kollégium ugyan közfeladatot lát el, Belgrádból azonban egy fillér anyagi támogatásban sem részesül, ezért magyarországi pályázatokra és külső segélyekre szorul működésének biztosításához. Az Emmausz Kollégiumban folyó nevelőmunkáról a Duna Televízió is riportot készített Szórványkollégium a végeken címmel.

A Burg Kastl-i magyar gimnázium

Vincze András

TEMPLOM ELADÓ

Templom eladó – írja az újság. Németországban – méghozzá nem egy vagy tíz. Negyvenháromezer keresztény templomnak nincs gazdája – sem papja, sem hívei. Nyugat-Európában ez már régen nem számít újdonságnak, állítólag különösen a fiatalok szeretik többszintes lakóházzá alakítani Isten elhagyott házait.

Európa keleti felében, de különösen a volt Szovjetunió területén vagy földig rombolták a templomokat, vagy magtárként, raktárként, moziként, vagy ki tudja, mi módon „hasznosították” őket. Budapesten a Regnum Marianum-templom állt a Felvonulási tér nagy proletárünnepeinek és a dísztribünnek az útjában.

A „felvilágosult” Németország példája azért érdekes és szomorú, mert itt a nagy vallásháborúk évtizedei alatt keresztények gyilkoltak keresztényeket a számukra egy igaz hitért, mellesleg és valójában a fejedelmek és hercegek birtokaiért. A vallástalanság, a hitetlenség, a vallási közöny – úgy látszik – együtt jár vagy az anyagi jóléttel, vagy a diktatúrákkal, nálunk, Európa keleti felében azonban az elnyomatás évtizedei után szerencsére inkább megfordult a szomorú folyamat, az ortodox kereszténység területein is.

A mi templomunk inkább kápolna, orgonáján valaha Liszt Ferenc játszott, de már ráférne egy alapos restaurálás a kápolnára és az orgonára is. Az utóbbi években Titusz atya misézik itt vasárnaponként, aki nyolcvannyolc éves, de hála Istennek, jó erőben van, és a legzordabb időben is egy mellény a télikabátja. A szentmise után a bejáratnál kezet fog minden hívővel, egy-két jó szó kíséretében.

Mise után az altemplomi agapén folytatódik az ünnep, amikor megbeszéljük egy kávé és sütemények mellett az elmúlt hét eseményeit, egymás búját-baját, vagyis egészen olyanok vagyunk ekkor, mint az őskeresztények lehettek kis közösségeikben. Titusz atya megkapja a feleségem által sütött, immár hagyománynyá vált friss kalácsot, jó lesz az otthon a reggelihez.

Csak remélni tudom, hogy a kápolna akkor is ilyen marad, amikor mi már nem leszünk, és a mennyezeten ott lesz az a színes lámpabura, amit egykor én festettem, hogy ne rideg reflektorfény vakítson, hanem a rend jelvényének öt piros keresztjén át kapjon meleg világosságot a hideg falak közötti kis közösség, melynek tagjaiból a kilélegzett levegő látható párája úgy száll magasba télidőben, mint a kölcsön kapott lélek. És remélem, a mi templomaink sohasem lesznek eladók.

Szentmihályi Szabó Péter

AZ ÍRÁST MEGTALÁLJÁK…

Nyolcvanharmadik évemhez közeledve úgy olvasom 1945-ben, tizenöt éves fejjel írt naplómat, mint egy idegenét. Mintha az unokáim szólnának belőle hozzám… Az akkori fiatal lány nem volt bőbeszédű. Tőmondatokban számol be az életéről, de az apró, gyerekes megjegyzések mellett súlyos dolgokat közöl.

A naplóírást Budapest ostroma után, májusban kezdi. A város még ájult állapotban van. Nyárra lesz csak újra villany és gáz. A villamosok is csak itt-ott kezdenek közlekedni. A hidak felrobbantva, csónakok bonyolítják le a forgalmat a két part között. Az orosz katonák garázdálkodásának nincsen vége. Betörnek a lakásokba, s „titkos leadó” keresésének ürügyén zabrálnak.

Megkezdődik lassan az iskola, de „vérforraló”, mikor a Szilágyi Erzsébet Leánygimnázium igazgatója arról beszél, hogy a szovjet csapatok felszabadítottak bennünket, és hálásaknak kell nekik lennünk. Természetesen az orosz nyelv tanítása is beindul, egyelőre alkalmi tanárokkal, többségük hazatért hadifogoly... A kommunista hatalom még nem rendezkedett be. Létezik még lelkigyakorlat, Mária kongregáció, s a hercegprímás beszédének meghallgatására kivonulnak az iskolák a bazilika elé. Pislákol a remény: „guggolva is ki lehet bírni”…

A kislány édesapja (aki vöröskeresztes páncélvonaton volt orvos) a muraközi partizánok táborából szabadul. Balatonkenesei házát teljesen kirabolva találja (a bőrszékeket is megnyúzták), de legalább nem érte bombatalálat, mint a környező épületeket. A családból mindenki él!

Szállingóznak haza a hadifoglyok. Veress Zoltánnak a Donnál lefagyott az összes lábujja, Pál György pedig Auschwitzből jön, ahová pacifista nézetei miatt vitték. Ugyancsak onnan érkezik régi fényképészsegédük, Nelly. Nálunk dolgozik egészen izraeli kivándorlásáig. Sok mindent mesél. Többek közt azt is, hogy a haláltáborban sínylődők egy részét a várva várt oroszok gyilkolták meg. (Erről ma sehol sem esik szó!)

A budapesti lakások (a megmaradtak!) igen rossz állapotban vannak. Sok épület teljesen kiégett. A naplóíró édesanyjának Böszörményi úti fotóüzlete is! Takarítani kell az üszköt, az emberi ürüléket. Nehezen indul meg a munka: először orosz katonák jönnek fényképet csináltatni. Oda kell tenni nekik a vörös terítővel letakart asztalt, a telefont, a műpálmát. Könyöklő pózban felhúzzák a gimnasztyorka ujját, hogy jól lehessen látni a lopott karórákat!

A hosszú pinceélet és az éhezés legyöngítette az emberek szervezetét. Az élelmiszer kevés. Az asszonyok „batyuznak”. Gyakran vagon tetején utazva hoznak krumplit, lisztet vidékről – értékes arany ékszereikért cserébe. Az utazás néha napokig tart.

A naplóíró kislány sokat olvas, gyakran jár moziba, s csak azon háborog, hogy az „Ugocsát” „Vörös Csillagra” keresztelték. A hősies ellenállást dicsőítő német UFA-filmek helyett megjelennek a sokáig nélkülözött amerikaiak, mint a Waterloo bridge, az Olajváros, a Modern idők, Gilda és a Hét tenger ördöge (amit háromszor is megnéz a főszereplő délceg kalózkapitány, Errol Flynn miatt).

*

Érdekes az élet! Sok, nagy érték helyett gondosan megőrzött ilyen „fölösleges”, apró dolgokat, mint például ez a napló. Kis, tépett, kockás füzetke.

Sejthette-e az akkori bakfis, hogy sorai a XXI. század elején mennyire gondolkodóba ejtenek majd egy, az élettel már elszámolni készülő asszonyt.

„Az írást megtalálják…”

Saáry Éva

A PÁPÁK ÉS A SZOCIÁLIS KÉRDÉS

A méltó emberi életfeltételekért

Alig kétszáz éve, hogy a kapitalizmus rohamos fejlődésének időszaka megkezdődött. Előtte 1800 éven át az egy főre eső becsült GDP alig nőtt 50%-kal, míg 1820 után 2000-ig 850%-kal növekedett! Ezt a hatalmas fejlődést azonban, amit a tudományos-technikai forradalom hozott, az emberek jövedelmi helyzetének szélsőséges polarizálódása kísérte.

A XIX. század regényirodalma, Zola, Victor Hugo, Dickens és mások írásai tele vannak az elképesztő nyomorúság képeivel. Meg is született rá a társadalmi válasz, egyrészről a kommunista, más részről a keresztény-szociális mozgalmak formájában. A Katolikus Egyház megtapasztalta a modernista eszmék előretörését. A liberalizmusét éppúgy, mint a marxizmusét. Igyekezett mindkettőtől elhatárolódni. Annál inkább, mert a liberális demokraták küzdöttek a nemzetállamok létrejöttéért, s ez az egyházi állam létalapját is fenyegette. – A feszültséget csak a Lateráni Egyezmény rendezte, 1929-ben.

A sok bajt és szenvedést, amellyel a világban az elmúlt két évszázadban találkozni lehetett, az Egyház annak tudta be, hogy az emberiség eltávolodott a természettörvények alapján álló egyházi tanítástól. A bajok orvoslását abban látta, ha az emberek visszatérnek a tanítóhivatal által közvetített Evangéliumhoz.

A pápák azonban a XIX. században elsősorban a modernista tanokkal szembeni küzdelemre koncentráltak, s valójában nem fordítottak kellő figyelmet a fokozódó nyomorra. Így akaratlanul is teret engedtek a szocialista-kommunista eszmék terjedésének. Ez a késedelem vezetett ahhoz, hogy széles munkástömegek elfordultak az Egyháztól.

XIII. Leó pápa volt az első, aki *Rerum novarum* kezdetű enciklikájában (1891) elhatárolódott mind a liberális, mind a kommunista szélsőségektől. Leszögezte a munka elsődlegességét az értékteremtésben, a munkás jogát a méltányos bérre, de ugyanakkor megerősítette a magántulajdon szerepét a társadalomban. Ezzel kihúzta a talajt az államosítást követelő eszmeáramlatok alól, viszont megtámogatta a munkások küzdelmét jogos bérükért. Negyven évvel később, 1931-ben, a nagy válság közepén XI. Piusz pápa kiadta *Quadragesimo anno* kezdetű enciklikáját, amely már a modern monopolkapitalizmus jelenségére is felhívta a figyelmet. Világossá vált ugyanis, hogy a magára hagyott piac nem működőképes, szüksége van az állami szabályozásra. A harmincas években, a nagy válság idején – és mintegy annak következményeken – hatalomra került nemzetiszocializmus azonban a figyelmet ismét az ideológiai harcra, s bizonyos értelemben az állam túlzott hatalmára irányította. XII. Piusz pápának viszont, aki hamarosan követte a pápai trónon, a figyelme a fasizmus vereségét követően ismét a kommunistaveszély irányába terelődött. Látta a szovjet befolyás alá került államokban kialakuló diktatúrákat, azok kíméletlen ateizmusát, és teljes tekintélyével harcolt ellenük. (Az ötvenhatos forradalom rövid ideje alatt három enciklikájában is foglalkozott a magyar üggyel.)

Csakhogy addigra a kommunista hatalmak az atomfegyver birtokában a világbékét fenyegető feszültséget jelentettek. Űrkutatási sikereik immár az Egyesült Államokat is a lehetséges célpontok közé sorolták. A kubai válság idején ezért az elmúlt fél évszázad legfeszültebb pillanatai következtek be. A diktatúrák helyett igazságos, demokratikus társadalmat teremteni csak egy, a világot elpusztító háború árán látszott lehetségesnek. XII. Piusz kérlelhetetlensége nem volt tovább járható út.

Ekkor választották meg XXIII. János pápát a Katolikus Egyház élére. Átmeneti személynek gondolták talán, idős kora miatt. De átmeneti pápa lett valóban: egészen más irányba fordította az Egyház gyakorlatát, mint elődei. Neve is világos üzenetet fogalmazott meg az egyházszakadások, a széthúzások ellen. Szívből óhajtotta a keresztények egységét, ugyanakkor nemcsak az ő kiengesztelődésüket tartotta fontosnak. Azt vallotta, pápaként a világ békéjéért, vagyis a teremtő Isten minden egyes gyermekéért felelősséggel tartozik. Ezért fordult *Pacem in terris* kezdetű enciklikájában (1963) „minden jóakaratú ember” felé.

A béke megőrzését a világon minden egyéb feladat elé helyezte. Meg is kapta békét szolgáló tevékenységéért a svájci-olasz Balzan-díjat. Úgy vélte, a béke érdekében együtt kell működni a más vallású, de még a hit híján élő emberekkel is. Közreműködött a kubai válságban a két világhatalom közötti közvetítésben. (Ezért kapta meg posztumusz a Szabadság érmet, a legmagasabb amerikai civil kitüntetést.)

Mater et magistra enciklikájában (1961) az emberi jogok alapjára helyezte a szegénység elleni küzdelmet. Egyszerű paraszti családból származott, ismerte a szegények életét. Jócskán kiszélesítve értelmezte az emberi jogokat, beleértve mindenekelőtt a vallásszabadságot, de a szociális vívmányokhoz, az oktatáshoz való jogot is. Leszögezte, hogy az ezekről való gondoskodás az állam feladata. A méltó emberi élet feltételeinek megteremtéséért világnézettől függetlenül együtt kell működnie a népek közösségének.

És most, Benedek pápa visszavonulásakor a bíborosi testület egy olyan személyt választott Róma püspökévé, aki ismét kiválóan ismeri a szegények helyzetét és a globalizmus problémáit. Közismerten praktikus gondolkodású, mély lelkiségű, de modern szemléletű. A lefegyverzően szerény, közvetlen Ferenc pápa minden bizonnyal a világegyházban a *Poverello,* a szegények szentje szellemében az ember és ember, s az ember és a környezet kapcsolatát is fontosnak tartja majd. Ugyanakkor, egy egészségesen működő gazdaság a feltétele a szegények felemelkedésének is. A növekedésért azonban nem szabad minden árat megfizetni! A gazdasági tevékenység megfelelő morális keretek között tartása a Katolikus Egyház, de az egész világ érdeke.

Botos Katalin

KRISZTUS...

(Folytatás az 1. oldalról)

Isten szerető szívünket figyeli, azt, hogy mennyire vagyunk nyitottak rá, hogy a gyermekekhez hasonlóan bizalommal vagyunk-e iránta. A nőknek ma is nagyon fontos szerepük van abban, hogy ajtót nyissanak az Úr felé, kövessék őt és tanúságot tegyenek róla. Ehhez nagyon sok szeretetre van szükség. A hitről a szavak, a szív, a szeretet által lehet tanúságot tenni, ne féljünk tehát attól, hogy kimutassuk az Úr iránti szeretetünket!

A feltámadt Jézussal való találkozás átváltoztatja életünket, új erőt ad hitünknek. Számos látható módon mutatkozik meg életünkben: a Szentírásban, az Eucharisztiában, a szentségekben, a szeretetcselekedetekben. Engedjük, hogy a feltámadt Krisztus megvilágosítson minket, engedjük, hogy átváltoztassa életünket, hogy általunk is a valódi élet példája jelenjen meg a világban!

Vatikáni Rádió

MÚZEUM MÁRTON ÁRON EMLÉKÉRE

Beszélgetés Lázár Csilla igazgatóval

„A múzeum ismerteti a nagy püspök életútját, munkásságát a XX. századi Erdély változó történelmének ellenfényében, újra és újra körüljárva Márton Áron életének »titkát«: miként válhatott egy egyszerű parasztfiú korának éleslátású, nyitott szívű és csalhatatlan igazságérzetű szellemi, lelki vezetőjévé, sokak számára egyedüli tájékozódási ponttá a homály évtizedeiben” – olvasható a két éve létrehozott csíkszentdomokosi Márton Áron Múzeum internetes oldalán. Az intézmény alapító igazgatójával, Lázár Csillával beszélgettünk.

– Miként él ma itt, szülőfalujában Márton Áron emléke?

– Elevenen, ezt bizton állíthatom. Elsősorban természetesen az idősebbekben, de – köszönhetően annak, hogy a falu „emblematikus” szülötte a helyi iskolának is névadója – nem hiszem, hogy akadna csíkszentdomokosi, aki több-kevesebb alapossággal ne tudna Áron püspökről beszélni. Az idősebbek szemében – a szüleimében is – ő az abszolút megkérdőjelezhetetlen tekintély, akiről suttogva bár, de mindig is beszéltek az emberek a faluban, és aki, míg élt, biztosítékot jelentett arra nézvést, hogy „nincs veszve minden”.

Lázár Csilla múzeumigazgató

– A nagy püspök halálának harmincadik évfordulóján létesült a múzeum, melynek gondolata – és nem kis részben megvalósítása – az ön nevéhez kötődik.

– Elérkezettnek láttuk az időt, hogy a hatezer lelkes Csíkszentdomokos tevékenyebben is kivegye a részét nagy szülötte életpéldájának és tanításának népszerűsítéséből. Ennek egyik lehetséges formájaként jött létre a múzeum. Valóban a szűkebb családom volt a kezdeményező, de sokan mások is szívvel-lélekkel az ügy mellé álltak: az ötletet felkaroló Csiby László plébános, valamint nagylelkű anyagi támogatóink, köztük az önkormányzat, a helyi Közbirtokosság, egy helyi születésű vállalkozó és több alapítvány.

– Hogyan sikerült összegyűjteni a múzeumban található tárgyakat, illetve hang- és képanyagot?

– A képanyag „magját” az a gyűjtemény adja, amelyet Zágoni Balázs kolozsvári író, szerkesztő, filmrendező kiváló minőségben digitalizált a gyulafehérvári érsekségen található Márton Áron-hagyatékból, és amelyet önzetlenül rendelkezésünkre bocsátott. Ehhez mi magunk gyűjtöttünk Márton Áron kortársaitól és gyűjtőktől (papoktól és laikusoktól) archív fényképeket, hanganyagokat, levéltárakból és könyvtárakból másoltunk a korszak történetét illusztráló kép- és szöveganyagot, illetve felhasználtuk a Márton Áron életét és tanítását feldolgozó, valamint a püspök hagyatékát közreadó kiadványokat, köteteket. A kiállítási tárgyak legnagyobb részét (a Márton püspök által használt liturgikus ruhadarabokat) a gyulafehérvári érsekségtől kaptuk.

– A berendezés során milyen elvet követett?

– Egyszerű kronologikus rendben mutatjuk be a püspök életútját, a tőlünk telhető részletességgel, alaposan dokumentálva annak minden fontosabb mozzanatát. Az alapítás óta újabb kutatási eredmények láttak napvilágot, ezért már korántsem olyan „teljes” a múzeumban bemutatott életrajz, mint hittük a megnyitó idején – de ezt úgy is kommentálhatjuk, hogy hála Istennek… A szokványos életrajzi kiállításokhoz képest talán annyival „több” ez a miénk, hogy a püspök életét történelmi kontextusaiban igyekeztünk bemutatni: hiszen nem lehet Márton Áron hitszónoki, egyetemi lelkészi, társadalomszervezői, lapszerkesztői munkásságát kellőképpen értékelnünk, ha nem ismerjük – legalább nagy vonalakban –, milyen volt az erdélyi magyar társadalom sorsa ebben az időszakban. Ugyancsak fontosak a történelmi háttérismeretek Márton Áron püspök negyvenes évek végi elszánt egyházvédő „harcának” megértéséhez, ezért a látogató röviden olvashatja a romániai kommunista diktatúra kiépülésének 1945 és 1949 közötti történeti kronológiáját is.

– Végigvezetné az olvasókat a múzeumon?

– Az első teremben „fiatalkorát” követhetjük nyomon. A püspökké szentelést bemutató tábla mellett itt láthatjuk-olvashatjuk a második világháború (elsősorban dél-erdélyi) eseményeinek kronológiáját, illetve a helytállásra biztató és hívei előtt magatartásával példát mutató püspök vigasztaló beszédeit. Szintén ebben a teremben próbálunk „eligazítást” adni Márton Áron püspök és a korabeli (baloldali) erdélyi politikai képviselet, a Magyar Népi Szövetség viszonyáról, amelynek a szintén csíkszentdomokosi Kurkó Gyárfás (Áron unokatestvére!) volt 1947-ig az elnöke. A további termekben a kommunizmus időszakában élő püspököt mutatjuk: kiemelten az 1949-es csíksomlyói búcsút, az egyházmegye kormányzását Márton Áron börtönévei alatt, a kérészéletű „szabadságot” a börtönből való szabadulás és a tízéves házi őrizet között, majd a házi őrizete idején szinte zarándokhellyé váló Gyulafehérvárt, majd a későbbi, diadalmenetszerű bérmautakat. A kiállítási térhez tartozó kisebb alagsori helyiségben állítunk emléket Márton Áron és társai perének, valamint a Gyulafehérvári Egyházmegye börtönt, munkatábort, kényszerlakhelyet és más üldöztetéseket elszenvedett hűséges papjainak, szerzeteseinek.

– Melyek a múzeummal kapcsolatos további tervek?

– Mindenekelőtt a megfelelő fenntartásról, működtetésről és fejlesztésről kötelességünk gondoskodni. Itt hívom fel az érdeklődők figyelmét, hogy – korlátozott anyagi lehetőségeink miatt – állandó nyitva tartásunk sajnos nincsen, de van internetes oldalunk *(www.martonaronmuzeum.ro)*, e-mail címünk *(latogatas@martonaronmuzeum.ro)*, ahol be lehet jelentkezni. Szeretnénk a továbbiakban bekapcsolódni a Márton Áron-kutatás, illetve a jelenkori egyháztörténet-kutatás szorgalmazásába, ezért tavaly megszerveztük Csíkszentdomokoson az első Márton Áron- konferenciát, melyen jeles történészek, kutatók, teológusok vettek részt. Tervezzük továbbá az együttműködést kutatói műhelyekkel, például a nagyváradi Posticum Egyháztörténeti és Társadalomtudományi Intézettel. Most éppen az egykori Securitate levéltárában található megfigyelési és bűnvádi dossziéinak feldolgozása zajlik két fiatal történész, Denisa Bodeanu és Nagy Mihály Zoltán jóvoltából. Lehetőségeink szerint szeretnénk az ő kutatási eredményeiket is a szélesebb közönséggel megismertetni.

jm

HÍREK – ESEMÉNYEK

A Hittani Kongregáció

Április 5-én, pénteken délelőtt a Szentatya kihallgatáson fogadta Gerhard Ludwig Müller érseket, a Hittani Kongregáció prefektusát. Az audiencián érintették a dikasztérium illetékességébe tartozó egyes témákat. A Szentatya külön kifejezte kívánságát, hogy – folytatva XVI. Benedek irányvonalát – a dikasztérium továbbra is határozottan lépjen fel a szexuális visszaéléseket érintő ügyekben. Mozdítsa elő a kiskorúak védelmét szolgáló intézkedéseket, a múltban erőszakot elszenvedett személyek megsegítését, a bűntettet elkövetőkkel szembeni kötelező eljárásokat.

Az egri érsek a csíksomlyói búcsún

A Boldog vagy, mert hittél! mottóval május 17. és 20. között tartandó csíksomlyói pünkösdi búcsún Ternyák Csaba egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia alelnöke mond beszédet.

A hagyományokhoz híven a rendezvény szónoka a csíksomlyói zarándoklat egyetlen meghívottja lesz. A többi résztvevőre zarándoki minőségben számítanak a szervezők.

A május 18-ai ünnepi szentmise közép-európai idő szerint 11.30-kor kezdődik, a szertartást közvetíti a Duna Televízió és a Mária Rádió.

A zarándoklat liturgikus programjában május 17. és 20. között a csíksomlyói kegytemplomban tartandó meganynyi szentmise és két éjszakán át tartó virrasztás is szerepel.

Több a spanyol hivatás

Más európai nemzetekkel ellentétben a spanyol egyházban 2,3 százalékkal nőtt a szeminaristák száma a tavalyi évhez képest. Minden évben a „szeminárium nap” közeledtével, amelyet Szent József ünnepén, március 19-én tartanak, a spanyol püspöki konferencia közzétesz egy beszámolót a szemináriumok helyzetéről. Az előző tanévben a papi hivatásra készülők száma 1227-ről 1278-ra nőtt; idén pedig eddig 1307 szeminaristát regisztráltak.

Francia papok fizetése

A francia alkotmánybíróság február 21-i döntése értelmében továbbra is kaphatnak állami fizetést a francia Elzász-Moselle régió papjai, lelkészei és rabbijai, az 1958-as alkotmány ugyanis biztosítja e terület sajátos jogi státuszát. Az „egyházsemleges állam” eszményét védő, Appel nevű francia egyesület decemberben panaszt tett ez ellen az alkotmánybíróságnál, de azt elutasították.

Ifjúsági központ Kárpátalján

A Görögkatolikus Ifjúsági Szervezet (GISZ) új központjának megnyitóját március 12-én tartották Beregszászban. A központ a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán működő görögkatolikus főiskolai lelkészség és az esperesi kerület közös irodájaként működik majd. Célja, hogy az Egyház értékeinek fényében minél színesebbé, tartalmasabbá tegye a fiatalok mindennapjait, s közben ápolja az Egyház történelmét, életét, értékeit. A megnyitóünnepség végén Luscsák Nílus, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye segédpüspöke megáldotta a helyiséget.

Új anglikán prímás

Canterbury székesegyházában március 22-én ünnepélyes szertartás keretében foglalta el trónszékét Justin Welby érsek, az Anglikán Közösség prímása. Ebből az alkalomból Ferenc pápa üzenetben köszöntötte az új canterbury anglikán érseket, és kifejezte reményét, hogy mielőbb személyesen is találkoznak egymással, és folytatódnak a szívélyes testvéri kapcsolatok, amelyeket elődeik már élvezhettek. Erdő Péter bíboros, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) elnöke levélben fejezte ki „üdvözletét és jókívánságait”.

Zarándokvonat Mariazellbe

A csíksomlyói búcsúra és a Czestochowába tartó szerelvényeken kívül ebben az évben már Mariazellbe is indul zarándokvonat Magyarországról. A szeptember 28-án induló és másnap hazaérkező szerelvény a tervek szerint mintegy ezer embert visz az ausztriai zarándokhelyre – ismertette Budai László, a Misszió Tours Utazási Iroda vezetője március 20-án, a budapesti sajtótájékoztatón. A zarándoklat lelkivezetője Veres András szombathelyi megyéspüspök lesz. □

SZÁLLÓIGÉK, SZÓLÁSMONDÁSOK

Elsőnek mindjárt egy olasz szállóigét idézek, amelynek első nyomát sokan Giordano Bruno 1585-ben megjelent művében vélik megtalálni, mások a Don Quijote első olasz fordításában. De legvalószínűbb, hogy már ezek is egy régi közmondást használtak munkáikban. Maga a mondás így hangzik: *se non e vero, e ben trovato*, azaz magyarul: ha nem igaz is, jól van kitalálva. Véleményem szerint ugyanis ez az oka annak, hogy szállóigék az évek során kisebb-nagyobb változtatáson estek át. A felhasználók régiesnek, esetleg már nehezen érthetőnek tartották, és hozzáillesztették az élő nyelvhez. A változtatások sok esetben megérdemelték a „jól van kitalálva” elismerő megjegyzést, máskor viszont az értelmét is megváltoztatták az eredetinek.

Mert valószínű, hogy ez történt a *Vedi Napoli e poi mori!* – Lásd meg Nápolyt, és halj meg! – mondásnál is. Az egyik magyarázat szerint – nekem ez tetszik a legjobban – az eredeti egyetlen kisbetűje helyett kell nagyot írni, és akkor ez lesz belőle: *Vedi Napoli e poi Mori!* – azaz: Lásd meg Nápolyt, azután Morit! – De mert meghalásról szó sincs benne, csak a nagyvárost és a kis falut állítja szembe, ezért nem kellőképpen költői! Mori egy falucska a Vezúv környékén, és a harmincas években, amikor Nápolyban gázvilágítással látták el az utcákat, Moriban még szó sem volt közvilágításról. Fényes város, sötét falu. Valóban nem költői kép – különösen első látásra.

Mint az gyakran megtörténik, mondanivalómon túl, egy érdekesség:

A fényes közvilágítás nem nyerte el a lazzaronék, a nápolyi koldusok tetszését. Az utcák világossága egyáltalán nem volt kedvükre. Ahol csak lehetett, kárt is tettek benne. Lecsavarták a csapokat, sok kandelábert ledöntöttek. Végül egy prédikátor vette pártfogásába a gázvilágítást, amely mint mondotta, Szent Józsefnek van ajánlva. Ez segített. Nápoly fényes világításban pompázott.

Szegény Mori falu áldozatul esett a költőiségnek. A Nápolyt látni és meghalni hatásosabb, mint a lásd meg Nápolyt, aztán Morit. Így van ez akkor is, ha szerény véleményem szerint Nápolynak – fekvésén kívül – nincs eget-földet megrázó tulajdonsága. De ezzel a véleménnyel egyedül maradok, hiszen a Vedi Napoli e poi mori! szólásmondás él és virul.

Ramsay Győző

A HIT HŐS TANÚI (7.)

Daniel Adwok

Közvetlensége, humora és széles mosolya mögött is megérzi a vele találkozó ember azt az acélos erőt, amely gyermekkora óta jellemzi Daniel Adwokot, amikor apját a szudáni polgárháború idején (1964–1972) brutálisan megölték. Eltökélte, hogy pap lesz, és életét arra szenteli, hogy megvédje és támogassa a híveket Szudánban, ahol a keresztények szörnyű szegénységben és gyakran üldöztetésben éltek.

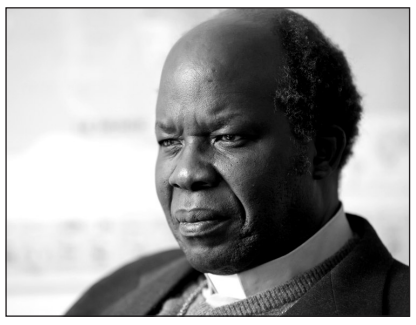

Daniel Adwok Szudánban született 1952-ben, a brit megszállás utolsó éveiben. Malakaltól délre, a Fehér-Nílus partján fekvő kis városban, Atarban nőtt fel.

A fiatal Daniel számára az Egyház volt az egyetlen reménység. Iskolája szoros kapcsolatot tartott fenn a déli tartományi székhelyen, Jubában működő papi szemináriummal.

Nem volt kérdéses számára, hogy ez az ő útja is. Mint szeminaristának nemigen volt zsebpénze, ezért tanulmányai mellett gyakran dolgozott egy autójavító üzemben, és így családján is tudott kicsit segíteni. 1977-ben szentelték pappá, akkor visszatért egyházmegyéjébe, Malakalba. Az ország éppen ekkoriban kezdte kiheverni a háborút. Lui plébániájára került, Malakaltól északra. „Óriási krízissel kerültünk szembe – mesélte erről az időszakról. – A nép elköltözött az egyházközség területéről, amelyet szétbombáztak, mindenféle szegényes viskókban húzták meg magukat. Szerettük volna újra elkezdeni a lelkipásztori munkát a menekültek körében, de nem volt se katekétánk, se semmiféle infrastruktúra az egyházközség számára.”

Az iskolák helyzete sem volt jobb. Amikor viszont Daniel atya elkezdett tervezni egy iskolát és egy kateketikai központot, összeütközésbe került a vidéket uraló shilluk törzs vezetőjével, de végül sikerült meggyőznie őt…

Egy rövid ideig a Malakali Egyházmegyében adminisztrátor volt, és további tanulmányokat végzett, majd kinevezték a jubai szeminárium rektorává. De akkor valami történt. „Úton Jubába, elmentem meglátogatni édesanyámat Malakalban. Aztán ott ragadtam, mint valami egérfogóban. Nem hagyhattam el a körülzárt várost.”

1984-ben volt ez, amikor a háború visszatért Dél-Szudánba. Mivel el volt vágva a külvilágtól, Malakal és vidéke igen ritkán jutott élelmiszer-utánpótláshoz, néha csak évente egyszer. Daniel atya mindenféle módon igyekezett segíteni az embereken, ezért hamarosan őt tették meg az élelemelosztás főnökének. „Megígértem, hogy az élelem meg fog érkezni, és igazságosan lesz elosztva. Különben ugyanis a nép fele vagy akár kétharmada is elmenekült volna, és ki tudja, mi történhetett volna velük abban az ingatag helyzetben…”

Az elosztóközpontban végzett munkájára így emlékezett vissza: „Mindenféle embert lehetett ott találni, és óriási öröm volt, amikor felfedeztem valakit, aki elkötelezte magát, hogy önzetlenül segítsen. Nagyon tudtam értékelni az ilyen emberek jelenlétét, munkáját…”

Nyolc év telt el így, amikor 1992-ben Malakalban Daniel atya arról értesült, hogy püspökké nevezték ki. Első reakciója az volt, hogy visszautasítja azt. Akkor már egy plébániai központot is működtetett a városban, ahol több mint kétezer ember talált menedéket. Míg a legtöbben a hátsó udvarban aludtak, a verandát megnyitották a gyerekes anyák számára. Daniel atya úgy érezte, ha elhívják innen, az annyit jelentene, hogy cserbenhagyja azokat, akik számítanak rá. „Azt az üzenetet kaptam, hogy menjek, mert találkozni akar velem az apostoli nuncius. Erre én azt válaszoltam, hogy jöjjön ő ide: hogy a saját szemével lássa, mennyire szükségük van ezeknek az embereknek az én segítségemre.”

Végül valóban a nuncius repült el Malakalba, hogy találkozzék a fiatal pappal: de úgy látszott, nem sikerült neki meggyőznie őt. Ám amikor Daniel atya elkísérte a repülőgépéhez, a vatikáni diplomata még utoljára megpróbálta rábeszélni őt, és akkor az engedelmesség jegyében Daniel atya engedett.

Daniel Adwok kartúmi segédpüspök rendületlen szószólója lett az Egyház érdekeinek, a harcos iszlám és a nagy szegénység nyomása alatt. A háború és a vele járó mindenféle kegyetlenkedések állandó feszültségben tartották az embereket. 1998 júliusában két klerikust – Sebit Lino plébánost és Borna Hilariusz atyát, az egyházmegye kancellárját – a kartúmi kormány letartóztatta: azzal vádolták őket, hogy részt vettek az iszlám kormány elleni bombatámadásokban. A diplomáciai közbenjárások is hiábavalónak bizonyultak, nem tudták kieszközölni szabad lábra helyezésüket. A megrémített hívek óriás tömege gyűlt össze egy szabadtéri szentmisére, amelyet Daniel püspöknek kellett volna bemutatnia. Ő később így emlékezett vissza a történtekre: „Egyszer s mindenkorra el akartuk intézni az ügyet, ezért felálltam, és elmondtam, hogy a papokat a biztonsági szervek fogva tartják, és hogy mi aggódunk az ő biztonságukért. Attól féltünk, hogy kínozzák is őket. Közöltem az emberekkel, hogy a papok teljesen ártatlanok.” – Ez igen kockázatos lépés volt, mert a kormány el volt szánva rá, hogy megmutatja erejét és hatalmát. De végül mégsem került sor erőszakra, a helyzet megoldódott.

Ez csak egy eset a sok közül, amikor Daniel püspök – Gabriel Zubeir Wako kartúmi bíborossal együttműködve – ellenállt az elnyomásnak. Az 1950-es évek közepe óta a püspökök bátorsága sokat segített az Egyház növekedésének érdekében Kartúmban, ahol ötvenezer főről egymillióra nőtt a hívek száma, ahol évente kétezer felnőtt keresztelkedik meg.

Zubeir bíboros 1986-ban nagy misszió központot hozott létre Kartúmban, melyet úgy neveztek el: „Mentsd, akik menthetők”. Délről ugyanis hatalmas tömegek menekültek az ott dúló polgárháború elől. Az utóbbi években Daniel püspöknek kulcsszerep jutott az embermentő tevékenységben. Ez egyben az egyetlen lehetősége is a keresztény alapokon nyugvó nevelésnek azon a vidéken, amelyik annyira ellenséges volt velük szemben. Sokan megjegyezték, hogy a kereszténység fennmaradása azon a vidéken az iskolák sikerén múlik. Ezek komoly segélyeket kapnak az Aid to the Church in Need-től (Szükséget szenvedő egyházakat segítő szervezet).

Daniel püspök óriási felelősséget visel, és állandó fenyegetettségben él – de ezt nem mutatja. Mosolyogva, higgadtan vázolja fel filozófiáját: „Úgy vélem, hogy az, ami számít nekem, szolgálat” – mondja. „Engem az hajt, hogy szolgáljam a népet, akár anyagi segítséggel, akár jogaik megvédésével. Még ha nem is vagyok elég erős, hogy felálljak érdekükben, úgy érzem, hogy barátjuknak kell lennem. Olyan valakinek, aki együtt hordozza velük terheiket.”

Ford.: **Miklósházy Attila SJ** püspök

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: http://www.katolikus.hu/miserend

ANGLIA:

London: Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Miséző helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge, Birmingham; www.magyarkatolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Miséző helyek: Rochdale, Wolverhampton, Nottingham. Manchesterben minden szombaton este 7-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/ 526 49 72 25. Miséző helyek: Bécsújhely (Szent József-templom) 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-mail: bmke@katolikus.at, http:// www.katolikus.at

Pázmáneum: Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, Előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. http://www.pazmaneum.katolikus.hu

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. E-mail: kersztfalvi@freemail.hu Miséző helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.15-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.30-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, Tel.: 0043-316/68 21 2421; szentmise a hónap első vasárnapján 10.30 órakor, a második vasárnap előtti szombaton 18.00 órakor, a többi vasárnapokon 17.00 órakor a Kalvarienberg-Kirchében, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, Tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diozese-linz.at; Miséző helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Tatár Zoltán János, A-9854 Malta 74, Tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, e-mail: tzoltanjanos@gmail.com; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 15.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg Érdeklődni: Bohumy István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumőnier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liége, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Kovács József, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, mise minden 1. vasárnap: Chapelle Mére Thérčse, Rue Luizet, 69130 Ecully. Maison Louise Thérčse, 10 av. Edouard Payen, F–69130 Ecully, tel.: 0033-4/72 860841.

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Tompa József, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/ 21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, vagy mobil: 0049-152/23 16 27 53. E-mail: augsburgimisszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzinger-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpful 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel.: 0049-221/ 238060, fax: 0049-221/ 232120; http://www.ungarnzentrum.de

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/ 24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, fax: 0049-89/ 985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Padeborn-Osnabrücki Egyházmegyék:

Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, NeukirchenVluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel.: 0049-251/32 65 01; fax: 0049-251/144 29 31. E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye:

Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Tel.: 0049-8505/1229.

Rottenburg-Stuttgarti Egyházmegye:

Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre és Ft. Pilis György, tel.: 0049-731 /38 85 61 15, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle -Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, fax: 0049-711/2367393, e-mail: mission@stuttgartikatolikusok.de; www.stuttgarti-katolikusok.de

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 62 43, fax: 38 64 05.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaletto, 481, I-00151 Roma, tel. és fax: 0039/06 6530 796, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Miséző helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell'Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Kovács Gergely, Via del Casaletto, 481; I-00151 Roma, tel.: 0039-06 653 6573, fax: 0039-06 6988 7368, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Miséző helyek: Zürich, Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Érdeklődni: Petrovay Zsolt, e-mail: zs.petrovay@bluemail.ch

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Wasgenring 47, CH-4055 Basel; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www. ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

*

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., Tel./Fax: 0036-1/266–4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

Életének 76. évében, 2013. március 28-án Kölnben elhunyt Szalay Sándor színművész, operaénekes, a *Deutsche Welle* magyar adásának nyugalmazott igazgatója.

Lehetett magyar ünnepséget elképzelni Kölnben Szalay Sándor nélkül? Aligha. „Hazám, Hazám"… – és a Mindszenty Ház termeiben visszacsengett: „magyar Hazám…"

Tekintete, úgy tűnt, mindig gondokkal küzdött, mosolya viszont maga volt a megbízhatóság. Nem könnyű idegenben, emigrációban olyan ünnepi műsorokat rendezni, melyek mindig meghozzák a kívánt hangulatot, nem válnak kietlen gyakorlattá. Sándorral, akire lehetett számítani, biztos úton jártunk. „Az Önök konferansziéja…", a kölni magyarság jól öltözött állandósága.

Ez nem változott akkor sem, amikor méltó feladatot vállalt a Deutsche Welle magyar adásának vezetésével. Öröm, lelkesedés és az új idők reménye volt akkor a levegőben. Milyen kár, hogy túl hamar jöttünk rá, ez a fűszeres illat is elszáll egyszer! Nem ő és nem lényege, de egy egész intézmény vált „feleslegessé" egyesek – mérvadó méltatlanok – szemében.

Tábornokká lett mégis! A bonni Euro Central Színház kincse lett Henrik és Konrád „parázsizzása", a „Die Glut", melyet azonban – szűkös idők kezdődtek akkoriban – partner nélkül is oly hitelesen hozott el nekünk a környező városok színpadaira. Fáradhatatlanul, „pontosan, szépen", ahogy színészhez illik. Színészhez, akinek élete mágneses rezonancia terévé válik mindazok számára, kik ebbe az erőtérbe bekerülnek. Különösen izzó az ilyen erőtér akkor, ha két világban, két nyelven ad élményt, emléket és maradandóságot ebben a furcsa, távolságokat villámgyorsan átívelő világban. Meglehet, a gyertyák, ha hagyják őket, ha megfeledkeznek róluk, csonkig égnek. Az élet, és különösen egy művész élete soha.

Szutrély Péter

HIRDETÉSEK

Budapestre látogatóknak az Operaház közelében lakás kiadó. T.: 0049-(0)2223/35 88, e-mail: fewo.budapest@gmx.de

Eladó Kolozsváron belvárosi, felújítandó családi házrész: 300 m^2-es lakfelület, 230 m^2-es kerttel. T.: 0049/(0)821-55 06 53 v. 0040- (0)74 025 05 11.

Megjelent Szabó-Duboc Judith (ex-dr. Gleviczkyné) Afrikai csendélet című könyve – családunk élete Afrikában 1963 és 1985 között. (1956-os menekült vagyok, a löweni katolikus egyetem régi diákja. Édesapám, dr. Szabó Zoltán, a löweni Mindszenti Magyar Diákkollégium gondnoka volt több éven át.) Ára: 12 EUR postaköltséggel. Megrendelhető: dubocj60@orange.fr

Balatontól 8 km-re, 420 négyszögöl telken, kedvezményes áron, nagy ház eladó. T.:0049-(0)6139/45 96 799, vagy e-mail: stefan-50@gmx.de

Szlovákiában élő, középkorú magyar asszony, középfokú némettudással, háztartásvezetést vállal kisgyermekes családnál vagy idős házaspárnál. T.: 00421-908 481 020.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige" – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos" keret	10,00 EUR

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 % , illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

KÖLNI KONCERT

A kölni dómban tartott húsvéthétfői koncerttel világkörüli útra indult Mága Zoltán hegedűművész, mert így szeretné népszerűsíteni a magyar zenei kultúrát. A száz állomásra tervezett Hegedűvarázs-missziósorozatának bevételéből hátrányos helyzetben élő magyar gyerekeket akar támogatni. Mága Zoltán a dómban tartott koncert után elmondta, szívesen tért vissza Németországba, mert zenészi pályája és szólókarrierje is onnan indult. **v**

BUDAPESTI KITÜNTETÉS

Április elején Budapesten, az Országgyűlés Gobelin Termében a Magyar Érdemrend középkeresztjével tüntették ki a Németországban élő Degenfeld-Lindner Máriát. Az ünnepélyes díszoklevél átadásakor Orbán Viktor miniszterelnök elismerő szavakkal méltatta Degenfeld-Linden Mária fáradhatatlan munkásságát az egyik legkiemelkedőbb hungarikum, a tokaji bor külföldi népszerűsítésében. Degenfeld Mária grófnő Erdélyben született, majd szüleivel vándorolt ki Németországba, Münchenben élt és ott is ment férjhez Thomas Lindnerhez, aki idővel a németországi nehézipar egyik vezető képviselője lett. Jelenleg mindketten a magyar–német kapcsolatok erősítésén fáradoznak.

VA

TÁNCSICS-DÍJ

Az újságírói, szerkesztői munkáért kapható legrangosabb magyarországi állami elismerést, Táncsics Mihály-díjat kapott a március 15-i nemzeti ünnep alkalmából Vertse Márta, a Vatikáni Rádió magyar műsorának felelős szerkesztője. A díjat a Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége javaslatára adta át Balog Zoltán humánerőforrás-miniszter. □

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de
www.ungarische-mission.de

*

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző,
Vincze András

*

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de

*

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 60

*

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2 EUR
Előfizetési ár egy évre: 20 EUR
Tengerentúlra US$ 60
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarischsprachige Katholische Mission
Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDEFF

*

Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK

*

Druck: AMPER DRUCK GmbH
Am Fohlenhof 5.
82256 Fürstenfeldbruck

*

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.